

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE
IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI ZA
OSOBE S INVALIDITETOM
OD 2007. DO 2015. GODINE**

u 2012. godini

rujan 2013. godine

Sadržaj

1. KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA NACIONALNOJ RAZINI.....	4
1.1. Vertikalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera	4
1.2. Horizontalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera na nacionalnoj razini.....	4
2. PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA NA NACIONALNOJ RAZINI sukladno Okviru za praćenje provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. – 2015.	5
2.1. Obitelj	5
2.2. Život u zajednici	6
2.3. Odgoj i obrazovanje.....	7
2.4. Zdravstvena zaštita.....	11
2.5. Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje.....	10
2.6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	15
2.7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad.....	13
2.8. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja	17
2.9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	17
2.10. Sudjelovanje u kulturnom životu	18
2.11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu	19
2.12. Istraživanje i razvoj.....	20
2.14. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu	21
2.15. Međunarodna suradnja.....	23
3. KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI	23
4. PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE sukladno Okviru za praćenje provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. – 2015.....	23
2.2. Život u zajednici	23
2.3. Odgoj i obrazovanje.....	24
2.4. Zdravstvena zaštita.....	25
2.5. Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje.....	26
2.6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost	26
2.7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad.....	27
2.8. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja	28
2.9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	29
2.10. Sudjelovanje u kulturnom životu	29
2.11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu	30
2.13. Rekreacija, razonoda i šport.....	31
2.14. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu	32

5.	ZAKLJUČAK.....	32
----	----------------	----

1. KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA NACIONALNOJ RAZINI

1.1. Vertikalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera

Ministarstvo socijalne politike i mladih, kao nositelj zadaće vertikalne koordinacije, uz provođenje dijela mjera, koordiniralo je provedbom i upravljalo procesom izrade objedinjenog Izvješća o provedbi Nacionalne strategije. Stoga je na godišnjoj osnovi osiguravalo smjernice i prikupljalo izvješća od svih nositelja i sunositelja mjera Nacionalne strategije.

1.2. Horizontalna koordinacija s tijelima nositeljima mjera na nacionalnoj razini

Važan preduvjet horizontalne koordinacije je kontinuirana i dvosmjerna razmjena informacija između provoditelja politike koji djeluju u različitim tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave. Potreba unapređenja procesa razmjene informacija posebno je izražena u izradi zajedničkih dokumenata i provedbi zajedničkih projekata. Tako **Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja** izvještava da je suradnja između Ministarstva i županija, te Grada Zagreba, ostvarena na razini prikupljanja i dostave podataka u predviđenom roku. U tu su svrhu pripremljene tablice za unos podataka uz objašnjenje. Koordinator u svim županijama nisu uspostavljeni. Također se navode problemi s kojima se susreću prilikom prikupljanja podataka od županija, kao i najčešći razlozi za nepoštivanje rokova i dostavu pogrešnih podataka, najčešće pogreške pri obradi i objedinjavanju podataka, te prijedlozi za poboljšanje izrade izvješća (izrada objedinjenog i pročišćenog obrasca ankete za potrebe izrade godišnjeg izvješća, imenovanje koordinatora za provedbu Nacionalne strategije u svim županijama, izrada evidencija građevina javne i poslovne namjene koje je potrebno prilagoditi, održavanje tematske sjednice Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom). **Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske** u procesu provedbe mjera iz Nacionalne strategije unapređuje partnersku suradnju i koordinaciju s tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva i predstavnicima osoba s invaliditetom. **Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske** organizira niz događanja kako bi se unaprijedila suradnja s organizacijama civilnog društva, uključujući i organizacije civilnog društva osoba s invaliditetom (primjerice, održano je 7 radionica za pripremu projektnih prijedloga u sklopu programa Europa za građane; Info dani o natječajima za potpore iz sredstava proračuna i dijela prihoda od igara na sreću za 2012. godinu; Dani udruga 2012. i dr.) **Ministarstvo zdravlja** izvještava da kontinuirano prati aktivnosti iz područja zdravstvene zaštite i surađuje sa zaposlenicima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, kao i stručnjacima Hrvatskog liječničkog zbora i udrugama koje se bave osobama s invaliditetom. Za potrebe praćenja provedbe Ministarstvo zdravlja je pripremlilo obrasce koje dostavlja zdravstvenim ustanovama radi prikupljanja istih. **Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava** redovito nadzire i prati rad Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, te Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, koji su izravni provoditelji pojedinih mjera. U lipnju 2012. osnovana je radna skupina sastavljena od 17 predstavnika različitih tijela (tijela državne uprave, tijela s javnim ovlastima, sindikati, organizacije civilnog društva) radi izrade novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

**2. PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA NA
NACIONALNOJ RAZINI**
*sukladno Okviru za praćenje provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja
mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. – 2015.*

2.1. Obitelj

Mjera 1. Međuresornom suradnjom kontinuirano organizirati aktivnosti s ciljem promicanja obiteljskih vrijednosti i senzibilizacije javnosti

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da se putem ustanova socijalne skrbi (centri za socijalnu skrb, domovi socijalne skrbi, obiteljski centri) i u 2012. godini osigurava širok raspon usluga usmjerenih poboljšanju kvalitete života obitelji, što uključuje i pružanje savjetodavne i stručne pomoći obiteljima osoba s invaliditetom.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da su tijekom godine na svim odgojno-obrazovnim razinama, predškolskim i školskim ustanovama u svim razrednim odjelima održana edukativna predavanja razrednika, stručnih suradnika i gostujućih stručnjaka zdravstvenih ustanova s ciljem informiranja roditelja i obitelji o osnaživanju djece i učenika s teškoćama u odgoju i obrazovanju.

Mjera 2. Osigurati osobama s invaliditetom i članovima njihovih obitelji što neovisnije planiranje života

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i u 2012. godini nastavljeno s osiguravanjem usluge osobne asistencije putem projekata udruga osoba s invaliditetom, te je u odnosu na 2011. godinu povećan broj korisnika s 551 na 631. Usluga je osigurana u suradnji s 80 udruga osoba s invaliditetom, s ukupnim iznosom od 28.001.163,61 kuna. Za gluhe i gluhoslijepe osobe nastavljeno je s osiguravanjem usluge tumača/prevoditelja na hrvatski znakovni jezik, te su u tu svrhu zaposlena 52 tumača u sklopu projekata 27 udruga (3.141.833,18 kuna). Usluga asistenta u nastavi u suradnji s 41 udrugom osigurana je za 147 djece s teškoćama u razvoju, s ukupnim iznosom od 4.600.888,00 kuna.

Mjera 3. Osigurati osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima privatnost

Mjera 4. Pripremati djecu s teškoćama u razvoju i mlade osobe s invaliditetom za partnerske odnose, roditeljstvo i obiteljski život

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da u provođenju aktivnosti iz svog djelokruga rada kontinuirano naglašava važnost poštivanja prava osoba s invaliditetom na privatnost, kako u obitelji, tako i u instituciji. Tijekom 2012. godine pokrenuta je izrada Nacrta prijedloga novog Obiteljskog zakona kojim se promiču obiteljske vrijednosti, što se odnosi i na osobe s invaliditetom.

Mjera 5. Osigurati različite oblike kvalitetne izvaninstitucijske podrške osobama s invaliditetom i članovima njihovih obitelji radi omogućavanja slobode izbora

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da kontinuirano provodi aktivnosti u svrhu razvijanja usluga u zajednici i osiguravanja izvaninstitucijske podrške osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Također izvještava da su radi ostvarivanja odgovarajuće potpore i pojednostavljivanja postupka ostvarivanja prava osoba s invaliditetom u 2012. godini poduzete aktivnosti oko izrade novog Zakona o inkluzivnom dodatku koji bi trebao

stupiti na snagu u siječnju 2014. godine. Obveza donošenja navedenog zakona definirana je Zakonom o socijalnoj skrbi iz 2012. godine. Novim će se zakonom objediniti prava koja osobe s invaliditetom trenutačno ostvaruju u sustavu socijalne skrbi (pravo na doplatak za pomoć i njegu, pravo na osobnu invalidninu, pravo na naknadu do zaposlenja i dio doplatka za djecu – uvećani doplatak za djecu koji sada ostvaruju temeljem oštećenja zdravlja). Ministarstvo je i u 2012. godini nastavilo s koordiniranjem aktivnosti oko definiranja jedinstvenog načina utvrđivanja invaliditeta i uspostavljanja neovisnog tijela vještačenja koje bi vještačilo za sve sustave (osnivanje ustanove za poslove vještačenja, što uključuje izradu propisa o jedinstvenom tijelu vještačenja čemu će prethoditi izrada institucionalnog okvira). Uz olakšavanje pristupa pravima i ujednačeno postupanje u svim sustavima, uvođenje jedinstvenog tijela vještačenja trebalo bi rezultirati i smanjenjem troškova provođenja postupka vještačenja.

2.2. Život u zajednici

Mjera 1. Osigurati usklađeni pristup u pružanju kvalitetnih usluga podrške u zajednici

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je i u 2012. godini nastavljeno s aktivnostima u cilju poboljšanja horizontalne i vertikalne koordinacije u provedbi mjera Nacionalne strategije, što podrazumijeva i kvalitetniju koordinaciju u razvoju mreže usluga za osobe s invaliditetom u zajednici. Tako je i nadalje nastavljena suradnja Ministarstva s ostalim tijelima državne uprave, nositeljima mjera, a najuža se suradnja ostvaruje sudjelovanjem u radnim skupinama radi donošenja zakonskih propisa i drugih strateških dokumenata. U skladu s Planom deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011.–2016. (2018.) poduzimaju se aktivnosti za realizaciju Operativnog plana provedbe procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi. Tijekom 2012. godine izrađena je analiza potreba na području zaštite osoba s invaliditetom, na osnovi koje će se donijeti nova odluka o mreži za trogodišnje razdoblje koja bi trebala obuhvatiti manji smještajni kapacitet u instituciji i veći smještajni kapacitet izvan institucije, te izvaninstitucijske usluge, uz osiguranje regionalne ravnomjernosti. Također je izrađena analiza kapaciteta udomitelja, u svrhu unapređenja izvaninstitucijskih oblika smještaja.

U okviru IPA projekta „Podrška sustavu socijalne skrbi u procesu daljnje deinstitucionalizacije socijalnih usluga“ u 2012. godini započelo se s aktivnostima usmjerenim prema daljnjoj transformaciji i deinstitucionalizaciji domova za osobe s invaliditetom (utvrđivanje postojećeg stanja i stupnja spremnosti za daljnju transformaciju). Kako se transformacija domova nužno veže uz proces lokalnog socijalnog planiranja, u sklopu istog projekta pristupilo se izradi županijskih planova u preostalih 11 županija, te revidiranju postojećih 10 planova, radi prioritetnog razvoja onih usluga koje nedostaju u zajednici.

Mjera 2. Osigurati kvalitetne usluge u zajednici, te alternativne oblike smještaja koji omogućavaju prijelaz iz smještaja u ustanovama na život u zajednici

Mjera 3. Osigurati dopunske usluge i druge kapacitete s ciljem potpore obitelji

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je poseban naglasak u radu Ministarstva stavljen na širenje mreže usluga socijalne skrbi, što prvenstveno uključuje razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije, s posebnim naglaskom na razvoj udomiteljstva, osiguravanje usluge osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i dr., te provedbu procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi. U svrhu intenziviranja navedenih procesa Ministarstvo je započelo s provedbom projekta „Transformacija i

deinstitucionalizacija Centra za rehabilitaciju Stančić i Centra za rehabilitaciju Zagreb“, koji sufinancira Institut Otvoreno Društvo. Riječ je o dva doma s najvećim brojem korisnika s intelektualnim teškoćama, a za ovaj je proces predviđeno razdoblje od pet godina. Odobrena sredstva od Instituta Otvoreno Društvo za petogodišnje razdoblje provedbe projekta iznose 16.736.000,00 kuna (najam i opremanje stanova i dnevnih centara, podmirivanje troškova režija itd. osiguran za dvogodišnje razdoblje nakon čega troškove preuzima Ministarstvo socijalne politike i mladih). Tijekom 2012. godine proveden je niz aktivnosti radi pripreme za sam proces transformacije i deinstitucionalizacije (u oba centra su imenovane središnje stručne službe, imenovane prve službe podrške, te je početkom 2013. godine započeta edukacija za više asistente i asistente koji, između ostalih, čine službe podrške, obavljani su razgovori s korisnicima i njihovim roditeljima i dr.). Također je u svrhu promicanja izvaninstitucijskih oblika skrbi krajem 2011. godine Ministarstvo sklopilo ugovore o međusobnim odnosima s pet drugih osnivača, koji se primjenjuju od 1. siječnja 2012. (pružanje usluga povremenog boravka u dnevnom limitu od 20 usluga/korisnika u Puli, pružanje usluga povremenog boravka – logoterapije u dnevnom limitu od 12 usluga/korisnika i usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža) za ukupno 11 usluga/korisnika u Varaždinu, pružanje usluga povremenog boravka za ukupno 28 usluga/korisnika dnevno u Đakovu, pružanje usluga dnevnog boravka za 40 korisnika u Županji, te organizirano stanovanje za 8 korisnika u Vukovaru).

2.3. Odgoj i obrazovanje

Mjera 1. Unaprijediti zakonodavni okvir usmjeren na odgojno-obrazovnu uključenost djece i učenika s teškoćama u razvoju te odraslih osoba s invaliditetom, koji će jamčiti prava jednakih mogućnosti s obzirom na sposobnosti

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da se je u 2012. godini pristupilo izradi izmjena Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, 5/2012., 16/2012. i 86/2012.). Izmjenama Zakona detaljnije su uređena pitanja vezana uz utvrđivanje teškoća kod djece i mogućnost rada povjerenstava za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta. Naime, zbog zaštite prava djece i što boljeg određivanja primjerenoga oblika ili programa školovanja, za utvrđivanje primjernog oblika školovanja bit će angažirana dva povjerenstva i to povjerenstvo škole i povjerenstvo na razini grada i/ili županije.

Mjera 2. Izraditi Hrvatski nacionalni obrazovni standard za sve razine obrazovanja u cilju razvoja sveobuhvatnog sustava odgoja i obrazovanja djece i učenika s teškoćama u razvoju

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da je u školskoj godini 2012./2013. izrađen i u školama se provodio Zdravstveni odgoj, kao i Kurikulum Građanskog odgoja i obrazovanja koji se eksperimentalno provodio u osnovnim i srednjim školama tijekom školske godine 2012./2013.

Nadalje, MZOS izvještava da se, sukladno Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe (NN, 63/08. i 90/10.), djeca s teškoćama u razvoju uključuju u redoviti ili program javnih potreba predškolskog odgoja i naobrazbe. Na temelju članka 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN, 10/97. i 107/07.) vezano uz sufinanciranje programa javnih potreba koji se ostvaruju u dječjim vrtićima i drugim ustanovama, u 2012. godini je za djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju iz sredstava državnog proračuna izdvojeno 9.000.000,00 kuna.

Mjera 3. Osigurati cjeloživotno učenje osobama s invaliditetom s ciljem učinkovite prohodnosti između faza obrazovanja, te između obrazovanja i zapošljavanja

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Hrvatski zavod za zapošljavanje izvještava da je tijekom 2012. godine nastavljeno s aktivnostima provođenja projekta „Daljnji razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog okvira“, unutar programa Europske unije za Hrvatsku, IPA komponenta IV–Razvoj ljudskih potencijala. Opći cilj projekta bio je osigurati neprekidno poboljšavanje obrazovnog sustava Republike Hrvatske u pogledu prenosivosti i priznavanja kompetencija i kvalifikacija u skladu s potrebama tržišta rada na nacionalnoj razini/razini EU, kako bi se podržao sustav transparentnosti i mobilnosti, kao i zapošljivost hrvatskih građana. Uz izradu oglednih primjera standarda kvalifikacija u 10 različitim sektorima, razvoj i izradu prijedloga prikladne metodologije za analizu formalnih i neformalnih programa osposobljavanja i usavršavanja, provedena je i opsežna analiza relevantnog pravnog okvira potrebnog za djelotvorni razvoj HKO-a, te je izrađen prijedlog Uredbe kao zakonski temelj za provedbu HKO-a, odnosno polazište za izradu Zakona o HKO-u. Temeljem zaključka Vlade Republike Hrvatske iz veljače 2011. godine, tijekom 2012. pristupilo se izradi Nacrta prijedloga Zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru, čiji nositelj je bilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta koje je i koordiniralo radom Radne skupine.

Mjera 4. Osigurati studijske programe i trajni profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih djelatnika na svim razinama za stjecanje kompetencija za rad s djecom s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da je u cilju što kvalitetnije integracije učenika s teškoćama u razvoju u redovni odgojno-obrazovni sustav Agencija za odgoj i obrazovanje tijekom 2012. osiguravala stručno-savjetodavnu potporu školama u suradnji s Centrom za odgoj i obrazovanje „Goljak“ – za učenike s cerebralnom paralizom, Centrom za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ - za slijepe i slabovidne učenike, Centrom za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ - za učenike oštećena sluha i poremećajem govorno jezične komunikacije učenike i Poliklinikom za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG - za učenike s poremećajem u govornoj komunikaciji.

Tijekom 2012. savjetnici Agencije su organizirali 63 stručna skupa vezana za odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju, na kojima je sudjelovalo 2144 odgojitelja, učitelja/nastavnika, stručna suradnika i ravnatelja, a voditelji županijskih stručnih vijeća su organizirali 37 stručnih skupova na kojima su sudjelovala 1034 odgojno-obrazovna radnika.

Mjera 5. Podupirati suradnju između državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi omogućavanja jednakosti pristupa predškolskom odgoju i školovanju na svim razinama, s posebnim naglaskom na unapređenju stanja u manjim sredinama (seoska, otočna, brdsko-planinka, demografski ugrožena i ratom pogođena područja)

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da je od 2006. pa do kraja 2012. za projekt *Mreža škola bez arhitektonskih barijera* izdvojeno 7.082.900,00 kuna za arhitektonsku prilagodbu dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, od čega 1.000.000,00 kuna u 2012. godini. Ukupno su u okviru ovog projekta do kraja 2012. prilagođene 71 osnovna i 24 srednje škole te jedan dječji vrtić.

Vezano uz ukupan broj prilagođenih odgojno-obrazovnih objekata, MZOS ističe da je više od 90% dječjih vrtića smješteno u prizemnim zgradama i imaju uređen pristup za djecu s teškoćama u razvoju, a da svi novi vrtići ili vrtići u izgradnji već u projektnoj dokumentaciji

podliježu obvezi izrade pristupa bez prepreka čime se osigurava dostupnost svoj djeci s teškoćama u razvoju. Od ukupno 2.119 školska objekata 42% čine prizemnice, a ostali objekti imaju jedan ili više katova. 7% je u potpunosti prilagođeno (ulaz, dizalo, sanitarni čvor, dvorana), 26% objekata je djelomično prilagođeno, a 67% neprilagođeno. Prilagođeni ulaz u školsku zgradu ima 40% osnovnoškolskih objekata od čega 22% ima rampu. Kako bi se učenicima omogućilo neometano kretanje između katova 10% objekata na kat ili više katova ima dizalo ili platformu. U osnovnoškolskim ustanovama prilagođene su i sportske dvorane. Pristup bez prepreka ima 55% školskih sportskih dvorana, dizalo 1%, a u 2% škola su podizne platforme.

Mjera 6. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izvještava da je za školsku godinu 2012./2013. do 31. prosinca 2012. godine izdalo suglasnost za ukupno 406 pomoćnika u nastavi/osobnih pomoćnika/prevoditelja znakovnog jezika za neposredan rad s učenicima s teškoćama u razvoju, a usporedba u odnosu na prethodnu godinu moguća je iz priložene tablice:

Tablica: Pomoćnici u nastavi i osobni pomoćnici u školskoj godini 2011./2012. i 2012./2013.¹

Br.	ŽUPANIJE U RH	Šk. god. 2011./2012.		Šk. god. 2012./2013	
		ODOBRENO SATI	BROJ POMOĆNIKA	ODOBRENO SATI	BROJ POMOĆNIKA
I.	Zagrebačka županija	238	8	153	7
II.	Krapinsko-zagorska županija	60	3	0	0
III.	Sisačko-moslavačka županija	370	18	345	17
IV.	Karlovačka županija	64	3	151	7
V.	Varaždinska županija	436	23	349	19
VI.	Koprivničko-križevačka županija	75,5	3	20	1
VII.	Bjelovarsko-bilogorska županija	321	10	240	9
VIII.	Primorsko-goranska županija	750	31	39	2
IX.	Ličko-senjska županija	85	3	117	6
X.	Virovitičko-podravska županija	0	0	20	1
XI.	Požeško-slavonska županija	0	0	0	0
XII.	Brodsko-posavska županija	0	0	0	0
XIII.	Zadarska županija	546	26	583	28
XIV.	Osječko-baranjska županija	0	0	0	0
XV.	Šibensko-kninska županija	61	3	0	0
XVI.	Vukovarsko-srijemska županija	0	0	0	0
XVII.	Splitsko-dalmatinska županija	1027	48	648	30
XVIII.	Istarska županija	657	25	396	18
XIX.	Dubrovačko-neretvanska županija	277	15	396	20
XX.	Međimurska županija	366	17	402	18
XXI.	Grad Zagreb	4699	197	4771	223
UKUPNO		10.032,5	433	8.630	406

I u 2012. godini su imenovana stručna povjerenstva za prosudbu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za slijepe učenike koja su prosuđivala usklađenost udžbenika i

¹ Izvor: MZOS, listopad 2012.

pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava sa zahtjevima i standardima Udžbeničkog standarda (NN, 7/07.); pozitivno stručno mišljenje dobilo je 28 udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za slijepe učenike, a za naknade za rad članova povjerenstva MZOS je izdvojilo 28.350,00 kuna.

Nadalje, MZOS izvještava da se povećanje dostupnosti redovnog sustava visokog obrazovanja studentima s invaliditetom i nadalje osigurava kroz sustav stipendiranja od MZOS-a i Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu. U 2012. godini u sustavu stipendiranja MZOS-a bilo je 15 studenata s invaliditetom u mjesečnom iznosu od 500,00, 700,00 ili 800,00 kn ovisno o vrsti smještaja studenta tijekom studija i 50 studenata s invaliditetom u sustavu stipendiranja NZPUS-a u jedinstvenom mjesečnom iznosu od 1.000,00 kn. U svrhu stipendiranja studenata s invaliditetom (MZOS-a) utrošeno je u 2012. godini 129.700,00 kn (smanjenje u odnosu na 2011. godinu kada je utrošeno 315.300,00 kn jer su im prestala prava na isplatu stipendija sukladno odredbama ugovora o dodjeli državne stipendije MZOS-a), a NZPUS je utrošio u istoj godini cca 500.000,00 kn. Nadalje, u sustavu potpora MZOS-a za troškove prijevoza studenata s invaliditetom u 2012. godini bilo je 105 korisnika - studenata s invaliditetom u mjesečnom iznosu u visini od 500,00 kn te je utrošeno 632.000,00 kn (što je povećanje u odnosu na 2011. godinu kada je utrošeno 582.400,00 kn).

U sustavu potpora MZOS-a za troškove školarine studenata poslijediplomskih studija s invaliditetom u 2012. godini po upisanom semestru bilo je 8 korisnika, te je utrošeno 154.000,00 kn što je smanjenje u odnosu na 2011. godinu kada je u iste svrhe utrošeno 73.804,32 kn (isplata isključivo ovisi o upisanom semestru studenta poslijediplomskog studija s invaliditetom i doznačenom zahtjevu visokog učilišta za plaćanje školarine po upisanom semestru).

Zaključno, MZOS naglašava da je u akademskoj godini 2011./2012. evidentirano 289 studenata s invaliditetom koji studiraju na fakultetima i visokim učilištima što je povećanje u odnosu na akademsku godinu 2010./2011. godinu kada je bilo evidentirano 256 studenata s invaliditetom.

Dodatni pokazatelji učinaka provedbe mjera u području odgoja i obrazovanja:

Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta izvještava o sljedećim statističkim pokazateljima u području odgoja i obrazovanja:

Predškolski programi provode se u 742 matična dječja vrtića i 938 područnih vrtića. Osnivači predškolskih ustanova su: jedinice lokalne i regionalne samouprave (434), fizičke osobe (207), Vlada RH (1), vjerske zajednice (50) i udruge (50). U odnosu na 2011. godinu broj dječjih vrtića uvećan je za 13 matičnih objekata i 39 područnih objekata.

Ukupan broj djece predškolske dobi koji pohađaju predškolske programe je 141.608, dok je u kraći program predškole koji sufinancira MZOS u 2012. godini uključeno 14.933 djece. Ukupan broj djece s teškoćama u razvoju uključene u dječje vrtiće i druge pravne osobe koji provode programe predškolskog odgoja Republike Hrvatske na početku pedagoške godine 2012./2013. je 4.983 (3,52%). U sustav je integrirano 4.015 djece, a u posebnim skupinama je 579 djece. Pravo na sufinanciranje ostvaruje 1.750 djece od čega je 1.171 dijete integrirano u redovite skupine, a 579 djece je u posebnim skupinama. Sufinanciranje se provodi na temelju dostavljenog nalaza i mišljenja CZSS-a ili rješenja HZZO-a za dopust majke radi njege djeteta u skladu s člankom 50. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi. U predškolskim ustanovama je i 389 djece s teškoćama u razvoju, ali nemaju odgovarajuću dokumentaciju potrebnu za sufinanciranje.

Osnovnoškolski program se u školskoj godini 2012./2013. održava u 874 matične škole s općeobrazovnim i posebnim programima za djecu s teškoćama u razvoju te u 1.239 područnih škola/odjela (uračunati i odjeli u zdravstvenim ustanovama). Najviše učenika i učenica uključeno je redovite razredne odjele (335.196). Osnovnoškolski program pohađa 18.816 (5,61%) učenika s teškoćama u razvoju, od kojih je 14.909 (4,45%) integrirano u redovite

razredne odjele. Integrirani učenici uključeni su u redovite razredne odjele uz individualizirani pristup poučavanju 6.990 (2,36%) ili savladavaju predviđene nastavne sadržaje po prilagođenom programu 7.919 (2,36%) učenika i učenica. U djelomičnu integraciju kao oblik školovanja uključeno je 673 učenika i učenica (0,2%).

Isto tako, u redovitim školama ustrojani su i razredni odjeli za djecu s organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju sukladno članku 10. Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, u koje je uključeno 150 (0,04%) učenika i učenica. Također, u osnovnim školama s općeobrazovnim programima ustrojani su i razredni odjeli za djecu s većim intelektualnim teškoćama sukladno članku 12. Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju te je u njih uključeno 250 učenika i učenica (0,42%) osnovnih škola. Ukupno je u posebnim razrednim odjelima u osnovnim školama s općeobrazovnim programima djelomično ili u potpunosti 1.653 učenika i učenica ili 0,49% ukupnog broja učenika osnovnih škola s općeobrazovnim i posebnim programima za djecu s teškoćama u razvoju.

U sustavu MZOS-a je i 19 osnovnoškolskih ustanova u kojima se nastava ostvaruje po posebnim programima za djecu s teškoćama u razvoju u koje su uključena 2.254 (0,67%) učenika u sustavu osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja u dobi do 21 godine. Manje je učenika i učenica u razrednim odjelima/skupinama od I. do VIII. razreda (44,7%), a više je učenika s višestrukim teškoćama u dobi od 7. do 21. godine života (55,3%), koji sukladno članku 12. stavka 1. Zakona o odgoju i obrazovanju imaju pravo na osnovno obrazovanje do 21 godine života.

U odgojno-obrazovnim skupinama s učenicima s višestrukim teškoćama do 21 godine života najviše je učenika u dobi od 11 do 14 godina (N=377), a najmanje (N=94) u dobi od 17. do 21. godine života. Najviše učenika s teškoćama uključeno je u osnovnoškolski odgoj i obrazovanje u Poliklinici za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG u Zagrebu (N=430), a najmanje u Centru Liče Feraguna u Labinu (N = 17).

U osnovnim školama s posebnim programima organiziran je i produženi stručni postupak u koji su uključena 673 učenika i učenica u 103 odgojno-obrazovne skupine. Od toga je 286 učenika i učenica od I. do VIII. razreda i 355 učenika i učenica u odgojno-obrazovnim skupinama od 7. do 21. godine života.

Odgojni i obrazovni rad s djecom koja su zbog zdravstvenih ili drugih razloga smještena u ustanove zdravstva i socijalne skrbi obavlja ustanova u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola. U školskoj godini 2012./2013. u zdravstvenim ustanovama bila su ustrojena 73 razredna odjela. U većini njih nastava se održava u kombiniranim razrednim odjelima iako se u nekima od njih povremeno održava i nastava bez kombinacije, što ovisi o broju djece koja se u određeno vrijeme nalaze na liječenju. Prema podacima ureda državne uprave u županijama i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, u 12 zdravstvenih ustanova u nastavu je dnevno uključeno oko 868 učenika i učenica. (oko 50% djece hospitalizirano je duže od tri dana).

Također, u školskoj godini 2012./2013. je za 125 učenika koji zbog većih motoričkih teškoća ili kroničnih bolesti ne mogu polaziti nastavu u školi, odobreno provođenje nastave u kući.

2.4. Zdravstvena zaštita

Mjera 1. Osigurati kvalitetniju zdravstvenu zaštitu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da Plan i program mjera zdravstvene zaštite iz osnovnog zdravstvenog osiguranja (NN, br. 126/06 i 156/08), temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju, donosi ministar nadležan za zdravlje na prijedlog Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, uz

prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih komora. Za svaku pojedinu mjeru koju sadrži važeći plan i program detaljno je razrađen plan provedbe s nositeljima provedbe. Praćenje aktivnosti provodi se putem županijskih zavoda za javno zdravstvo i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u sklopu redovnih izvješća iz sustava zdravstva. Hrvatski zavod za javno zdravstvo svake godine izrađuje *Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis* u kojem se nalaze detaljni podaci o provedenim aktivnostima po pojedinim mjerama, odnosno po djelatnostima i razinama (npr. analiza sistematskih pregleda dojenčadi, predškolske djece, učenika osnovnih i srednjih škola, broj posjeta patronažnih sestara kroničnim bolesnicima u svrhu uputa i demonstracija određenih postupaka samokontrole i prevencije komplikacija osnovne kronične bolesti i sl.). Svi se podaci nalaze i na web stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. S obzirom na specifičnost prikupljanja podataka, podaci se objavljuju u trećem kvartalu tekuće godine za prethodnu godinu. Posebno poglavlje namijenjeno je za praćenje podataka iz Registra osoba s invaliditetom. Ministarstvo zdravlja nadalje izvještava da se zdravstvena zaštita djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom u vezi s pružanjem dentalnih zdravstvenih usluga provodi na primarnoj i sekundarnoj razini u domeni obveznog zdravstvenog osiguranja, te u sklopu posebno ugovorenih programa pružanja dentalnih zahvata u općoj anesteziji za osobe s invaliditetom. Zavod je ugovorio provođenje ovog oblika zdravstvene zaštite sa svim zdravstvenim ustanovama koje su dostavile takvu ponudu, te su za to u 2012. godini osigurana određena financijska sredstva.

U vezi s provođenjem postupaka medicinske rehabilitacije navodi se da su medicinski rehabilitacijski programi po svojoj strukturi multidisciplinarni, te se stoga uz zdravstveno osoblje uključuje i čitav niz stručnjaka suradnih djelatnosti, primjerice govorni terapeuti, psiholozi, socijalni radnici, vokacijski savjetnici, kineziterapeuti i dr. Bolnička medicinska rehabilitacija provodi se u ugovornim specijalnim bolničkim zdravstvenim ustanovama u skladu s Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući kojim su regulirana prava i uvjeti provođenja medicinskog rehabilitacijskog programa. Zavod je provođenje bolničke medicinske rehabilitacije ugovorio s 11 specijalnih bolnica i 3 lječilišta. U tijeku je revizija cijena zdravstvenih usluga, te će se ponovno razmotriti stvarni troškovi vezani uz rehabilitaciju.

Mjera 2. Kontinuirano provoditi preventivne programe u cilju promicanja zdravlja i sprečavanje nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da će se preventivne aktivnosti koje se odnose na cijepljenje djece prema propisanom kalendaru cijepljenja, a u djelokrugu su rada izabranih liječnika primarne zdravstvene zaštite ugovorenih u djelatnostima opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite žena i zdravstvene zaštite predškolske djece, i nadalje provoditi u cijelosti. Od 1. listopada 2012. godine HZZO je umjesto preventivnih aktivnosti koje se odnose na područje prevencije kardiovaskularnih bolesti uveo preventivni program u djelatnosti opće/obiteljske medicine koji sadrži prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine, rano otkrivanje oboljelih od šećerne bolesti, prevenciju pušenja, te prevenciju prekomjerne konzumacije alkohola. Ove su se aktivnosti tijekom 2012. godine provodile putem pilot projekta kako bi se utvrdili objektivni parametri za ugovaranje preventivnih aktivnosti u novom ugovornom razdoblju (2013. godina).

Od Nacionalnih preventivnih programa ranog otkrivanja zloćudnih bolesti provode se Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke i Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva, a od 1. prosinca 2012. godine provodi se i Nacionalni program prevencije raka vrata maternice tako da se sve žene u dobi 25 do 64 godina pozivaju na uzimanje uzorka za PAPA test. Vezano uz provođenje ovih programa, Zavod je sklopio ugovore sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima.

Mjera 3. Kontinuirano usklađivati Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala sa suvremenim dostignućima tehničkih i medicinskih znanosti, te iskustvima osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da su osiguranim osobama HZZO-a dostupna ortopedska pomagala na teret obveznog zdravstvenog osiguranja u skladu s odredbama Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima. Pravo na pomagalo ostvaruje se za ona pomagala koja su utvrđena u Popisu pomagala koji je sastavni dio Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima.

Mjera 4. Educirati zdravstvene djelatnike o posebnostima bolesti i stanja osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da je Hrvatski zavod za javno zdravstvo tijekom 2012. godine održavao edukacije zaposlenika Zavoda o načinima uspostavljanja kontakta s osobama s invaliditetom, te specifičnostima vezanim uz invaliditet. Edukacije su provedene u sklopu stručnih sastanaka, za što nisu bila potrebna dodatna sredstva. Predavanja su održali predstavnici osoba s invaliditetom, te Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom. Kontinuirana edukacija svih radnika u zdravstvu provodi se i putem stručnih društava. Edukativni zdravstveni programi provode se u okviru projekata i programa udruga iz područja zdravstva i udruga osoba s invaliditetom koje se sufinanciraju u okviru natječaja Ministarstva.

Mjera 5. Pratiti podatke o provedenoj zdravstvenoj zaštiti djece s neurorizicima i implementirati ih

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da PBZ Card d.o.o. u sklopu projekta „Činim dobro svaki dan“, putem American Express kartice sa srcem, pomaže projekt Ministarstva zdravlja pod nazivom „Praćenje djece s neurorizicima“. Do 2012. godine prikupljeno je više od milijun kuna, a sredstva su donirana za 11 bolnica diljem Hrvatske. Tijekom 2012. PBZ Card d.o.o. donirao je Kliničkoj bolnici „Merkur“ u Zagrebu i Klinici za dječje bolesti u Zagrebu ukupni iznos od 607.821,00 kuna, namijenjen za kupnju medicinsko-tehničke opreme. Isporuka uređaja bila je u 2012. godini.

U 2012. izravno iz rodilišta Klinike za ženske bolesti i porode Kliničkog bolničkog centra Zagreb (Petrova) upućeno je 125 djece na praćenje i rehabilitaciju u Specijalnu bolnicu za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama Goljak u Zagrebu. U tijeku je povezivanje svih ugovornih subjekata na centralni zdravstveni informatički sustav Hrvatske (CEZIH), što bi trebalo rezultirati olakšanim izvješćivanjem svih uključenih subjekata.

Mjera 6. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za gluhe i slijepe osobe u zdravstvenim ustanovama (infrastrukturna potpora osobama s tjelesnim invaliditetom u zdravstvenim ustanovama)

Mjera 7. Opremiti zdravstvene ustanove i rehabilitacijske centre potrebnim funkcionalnim pomagalima

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo zdravlja izvještava da je do 7. svibnja 2013. godine prikupilo podatke od 127 zdravstvenih ustanova, i to od 43 doma zdravlja, 21 županijska zavoda za hitnu medicinsku pomoć, 2 kliničke bolnice, 5 kliničkih bolničkih centara, 18 općih i županijskih bolnica, te 22 specijalne bolnice. Tijekom 2012. godine za uklanjanje arhitektonskih barijera izdvojeno je 5.333.882,59 kuna, a za opremu 7.203.270,73 kune, što ukupno iznosi 12.537.153,32 kune. U samo 16 zdravstvenih ustanova koje su dostavile podatke uvedena je djelomična ili osnovna informacijska podrška za gluhe i slijepe osobe, dok svega nekoliko ustanova navodi da je u

potpunosti osiguralo arhitektonsku pristupačnost osobama s invaliditetom. U većini ostalih ustanova pristupačnost je osigurana djelomično ili je pak osigurana samo osnovna pristupačnost (prilazi zdravstvenim ustanovama ili dizala).

2.5. Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje

Mjera 2. Redefinirati i objediniti sustav socijalnih usluga i novčanih davanja

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je u 2012. godini donijet novi Zakon o socijalnoj skrbi kojim se, između ostalog, regulira i područje socijalne skrbi u odnosu na osobe s invaliditetom. Novim se zakonom postojeći sustav višestruke socijalne pomoći pojednostavljuje u smislu jednostavnijeg i djelotvornijeg postupka ostvarivanja prava, jasnijeg definiranja uvjeta, te boljeg obuhvata određenih skupina korisnika. Zakonom je uvedeno 9 novčanih prava (pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratna pomoć, potpore za obrazovanje, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja/obiteljskog njegovatelja, naknada do zaposlenja i inkluzivni dodatak), koja objedinjavaju dosadašnje naknade i ostvaruju se u skladu s utvrđenim načelima na pravedniji način, kako bi ih ostvarile osobe kojima su najpotrebnije. Potpore za obrazovanje uključuju 4 vrste potpora: potporu za troškove smještaja u učeničkom domu, potporu za troškove prijevoza, potporu za školske udžbenike i potporu za redovito studiranje. Osnovica na temelju koje se utvrđuje iznos novčanih prava, potpora i materijalne pomoći, osim za pomoć za uzdržavanje, iznosi 15,04% utvrđene proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj. Osnovica temeljem koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje iznosi 22,5% mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo, koju objavljuje Državni zavod za statistiku. Ekvivalentna ljestvica je izmijenjena tako da se na pravedniji način osigurava pomoć osobama koje žive same. Radno sposobna osoba koja prima pomoć za uzdržavanje i drugu materijalnu pomoć ima pravo i obvezu sudjelovati u aktivnostima koje omogućavaju njezinu socijalnu uključenost, a stručni radnik Centra obvezno utvrđuje plan aktivnosti za socijalno uključivanje svake pojedine osobe.

Mjera 3. Podizati kvalitetu stručnog rada u ustanovama socijalne skrbi

Mjera 4. Osigurati sudjelovanje osoba s invaliditetom i/ili njihovih zakonskih zastupnika u izradi nacrtu propisa, te drugih dokumenata u sustavu socijalne skrbi

Mjera 5. Razviti sustav mobilnih službi podrške u lokalnoj zajednici

Mjera 6. Razviti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih roditelja

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da standardi kvalitete usluga, koji se uvode u sustav socijalne skrbi i naglašavaju usmjerenost na potrebe korisnika, predstavljaju polaznu osnovu za mjerenje kvalitete socijalnih usluga, čime se omogućuje precizna, a ujedno i transparentna evaluacija svakog pojedinog pružatelja usluga. Na taj se način osigurava trajna kvaliteta usluga, profesionalno djelovanje sustava usluga, trajno poboljšavanje kvalitete usluga, povjerenje i zadovoljstvo kvalitetom usluga, te odgovornost pružatelja usluga prema naručiteljima i korisnicima usluga, kao i široj društvenoj zajednici. Tijekom 2012. godine nastavilo se s usklađivanjem standarda kvalitete u svim ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Riječ je o 80 centara za socijalnu skrb s 38 podružnica, te 72 doma socijalne skrbi, u kojima je provedena obuka Timova za kvalitetu.

Novom organizacijom rada u centrima za socijalnu skrb po principu ureda sve na jednom mjestu ("one-stop-office"), koja je do 2012. godine uvedena u sve centre na području Republike Hrvatske, osigurava se kvalitetniji pristup korisnicima prava i usluga u sustavu socijalne skrbi. Novi organizacijski model omogućuje bolju informiranost građana i povezanost svih pružatelja usluga na lokalnoj razini.

Mjera 7. Izraditi stručnu i analitičku podlogu o mogućnostima unapređenja prava s osnove invalidnosti, te predložiti donošenje odgovarajućih propisa

Mjera 8. Predložiti dodatne mjere radi unapređenja provođenja profesionalne rehabilitacije

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava izvještava da su stručne i analitičke podloge Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, te mišljenje Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, bile temelj za izradu teza za novi Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. U 2012. godini osnovana je radna skupine za izradu novog Zakona kojim se predviđa vještačenje invaliditeta uz procjenu funkcionalnih sposobnosti i ograničenja, te procjenu preostale radne sposobnosti radi utvrđivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju. Također se predviđa utvrđivanje stručnog rada centara za profesionalnu rehabilitaciju, te novi model plaćanja usluge profesionalne rehabilitacije od naručitelja (ustanova kojima je u interesu rehabilitirati osobu s invaliditetom–HZZ, HZMO, HZZO, kao i sama osoba koja se samostalno želi uključiti u proces profesionalne rehabilitacije).

Radi usklađivanja s definicijom invaliditeta propisanom UN Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, odnosno uvođenja jedinstvene definicije osobe s invaliditetom na razini Republike Hrvatske koja bi vrijedila za sve sustave, u sklopu rada Međuresorne skupine pristupilo se definiranju jedinstvenog načina utvrđivanja invaliditeta (izrada Jedinstvene liste oštećenja, izrada Jedinstvene liste funkcionalnih sposobnosti, pregled važećih zakonskih propisa i popis propisa koje treba mijenjati, izrada Nacrta prijedloga Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja i načinu utvrđivanja invaliditeta). U rad su uključeni i predstavnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Tijekom 2012. godine nastavljeno je radom na probnoj primjeni Prijedloga Jedinstvene liste funkcionalnih sposobnosti i Jedinstvene liste oštećenja u okviru pet stručnih podskupina.

2.6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

Mjera 1. Osigurati pristupačnost građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja izvještava da su tijekom 2012. godine zabilježene 22 intervencije u postupku izdavanja akata za građenje (0,32% od ukupno 6.968 zahtjeva) i 15 intervencija u postupku izdavanja uporabnih dozvola za građevine (1,21% od ukupno 1.236 zahtjeva). Veći broj nepravilnosti uočen je na tehničkim pregledima nego u postupku pregleda projektne dokumentacije za građenje tijekom ishoda akata o građenju. U odnosu na ukupni broj izdanih akata u 0,45% slučajeva moralo se intervenirati kako bi bile otklonjene nepravilnosti vezane uz osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. Usporedbom prikupljenih podataka može se zaključiti da je najveći broj intervencija u postupku izdavanja dokumentacije za građenje bio zabilježen 2007. i 2008., dok se osjetni pad bilježi u 2009. godini. U 2010. zabilježeno je samo 5 intervencija u postupku izdavanja akata, a tijekom 2011. godine 14 intervencija. U 2012. taj je broj povećan za 62% u odnosu na prethodnu godinu (37 intervencija), ali još uvijek znatno manje no što je to bio slučaj od 2007. do 2009. godine. Pad intervencija svakako je rezultat veće pozornosti koja se pridaje pitanju pristupačnosti tijekom projektiranja.

Pravo na stambeno zbrinjavanje, temeljem članka 59. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br. 174/04) i Pravilnika o postupku

ostvarivanja prava na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana za potrebe hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata s ograničenom sposobnosti kretanja (NN, br. 31/02), u 2012. godini ostvarila su 2 podnositelja zahtjeva za što je utrošeno 173.774,40 kuna. Za 2013. godinu planirano je izvođenje jedne prilagodbe u iznosu od 225.000,00 kuna. Najviše sredstava za prilagodbe stambenog prostora osoba s invaliditetom u okviru Programa stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata utrošeno je u 2007., a najmanje u 2008. godini. Nakon kontinuiranog porasta utrošenih sredstava od 2008. do 2010. godine, u 2011. ponovno je zabilježen značajni pad, dok je u 2012. zabilježen pad od još 30% utrošenih sredstava i 50% manje ostvarenih prilagodbi.

Uprava za inspeksijske poslove Ministarstva u 2012. godini izvršila je ukupno 224 inspeksijska pregleda, i to 161 na građevinama javne i poslovne namijene (142 na zgradama i 19 na prometnicama) i 63 na građevinama stambene namjene. Tijekom navedenih pregleda zabilježene su 33 nepravilnosti (28 na građevinama javne i poslovne namjene, od čega 25 na zgradama i 3 na prometnicama, te 5 na građevinama stambene namjene. Izrađen je Operativni plan inspeksijskog nadzora u 2013. godini prema kojem se planira provesti nadzor nad 325 građevina javne i poslovne namjene (165 zgrada i 35 nadzora nad prometnicama), te 125 pregleda na građevinama stambene namjene.

U 2012. godini došlo je do značajnog porasta broja inspeksijskih pregleda (za 46%). Što se tiče broja zabilježenih nepravilnosti, taj je broj u porastu za 1% u odnosu na prethodnu godinu, ali znatno manje no što je to zabilježeno tijekom 2010. godine kada je u više od 50% inspeksijskih pregleda zabilježena nepravilnost.

Ministarstvo branitelja je u 2012. godini objavilo dva Javna poziva za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini na području Republike Hrvatske. Nakon razmatranja pristiglih zahtjeva od strane Radne skupine, odobreno je 1.500.000,00 kuna za sufinanciranje Projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom u 10 gradova (Prelog, Daruvar, Požega, Petrinja, Beli Manastir, Rijeka, Kutina, Bakar, Knin i Rab), dvije općine (Antunovac i Krapinske Toplice) te Virovitičko-podravskoj županiji.

Mjera 2. Osigurati pristupačnost javnog prometa

Mjera 3. Osigurati primjenu potpornih tehnologija radi unapređenja mobilnosti osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture izvještava da je tijekom 2012. godine pušten u promet prototip Diesel motornog vlaka prilagođenog osobama s invaliditetom (niskopodna konstrukcija i ugrađeni uređaji-rampe za ulazak osoba s invaliditetom).

Također izvještava da je u *Zračnoj luci Zagreb* provedena dodatna edukacija službi koje brinu o osobama s invaliditetom u okviru vlastitih namjenskih sredstava. U sklopu *Zračne luke Pula* navodi se sljedeće: izgradnja prve faze ugostiteljskog objekta prilagođenog osobama sa smanjenom pokretljivošću; izrađen je i potvrđen idejni projekt prilagodbe postojeće putničke zgrade na Schengen i Non-Schengen putničke tokove u dolasku i odlasku (dio projekta prilagodbe odnosi se na olakšani pristup putnika s invaliditetom prilikom ukrcanja/iskrcanja u zrakoplov, te prilagodbu sanitarnih čvorova); povećana je kvaliteta usluge prihvata i otpreme putnika s invaliditetom (nabava novih invalidskih kolica prilagođenih osobama različitih tjelesnih težina), te je propisana procedura prihvata i otpreme putnika s invaliditetom u Aerodromskom priručniku i odobrena od Agencije za civilno zrakoplovstvo, certificirana prema ISO 9001:2008 standardu kvalitete. Tijekom 2012. godine na službenim Internet stranicama *Zračne luke Osijek* objavljene su informacije za putnike s invaliditetom, odnosno za putnike ograničene pokretljivosti, oštećenog vida i/ili sluha. U *Zračnoj luci Split* postavljen je pult za osobe s invaliditetom u zgradi putničkog terminala, te oglasni pano na visini 120-160 cm pored pulta za osobe s invaliditetom. Također je izrađena tehnička dokumentacija za rekonstrukciju i proširenje putničkog terminala s obvezujućom klauzulom za projektante da

građevina u potpunosti mora osigurati pristupačnost osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. U *Zračnoj luci Zadar* ugrađena je induktivna petlja u putničkoj zgradi za osobe s oštećenjem sluha, taktilna traka vođenja u holu zgrade, te prilazna rampa s rukohvatom ispred ulaza u putničku zgradu. U 2012. godini za ove je mjere, kao i za mjeru 1. koja se odnosi na osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, Ministarstvo osiguralo i utrošilo ukupno 5.000.000,00 kuna.

2.7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad

Mjera 1. Provesti evaluaciju primjene postojeće zakonske regulative i aktualne politike u području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom od strane nezavisnog tijela

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava izvještava da je tijekom 2012. osnovana radna skupina za izradu novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Zakonom se predviđa uspostava regionalnih centara za profesionalnu rehabilitaciju, kao i usklađivanje definicije osoba s invaliditetom s definicijom navedenom u Konvenciji UN-a. Također je radi većeg uključivanja osoba s invaliditetom u svijet rada i zapošljavanja predviđeno proširivanje kvotnog sustava na sve poslodavce koji zapošljavaju više od 20 radnika, kao i mogućnost korištenja zamjenske kvote (sponzoriranje učenika i studenata s invaliditetom, obavljanje prakse, poslovna suradnja sa samozaposlenim osobama s invaliditetom i dr).

Hrvatski zavod za zapošljavanje izvještava da su 2012. godine u najvećem broju zaposlene osobe s intelektualnim teškoćama (530 ili 37%), zatim osobe s tjelesnim invaliditetom (322 ili 23%), te osobe s višestrukim oštećenjima (238 ili 17%). Struktura zaposlenosti žena s invaliditetom prema vrsti oštećenja za 2011. i 2012. godinu ne razlikuje se od strukture zaposlenosti svih osoba s invaliditetom. Udio zaposlenih žena u ukupnom broju zaposlenih osoba s invaliditetom za sve vrste oštećenja ne prelazi više od 50%, što ukazuje na veće zapošljavanje muškaraca, osoba s invaliditetom. U 2012. godini 35,19% zaposlenih osoba s invaliditetom bile su žene.

U 2012. godini najveći udio zaposlenih osoba s invaliditetom u odnosu na opću populaciju registriran je u Koprivničko-križevačkoj županiji, Međimurskoj županiji, Gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji i Krapinsko-zagorskoj županiji.

U evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je registrirano 6.607 nezaposlenih osoba s invaliditetom, što čini 1,8% ukupne populacije nezaposlenih osoba. Na dan 31. prosinca 2012. godine je u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje bilo više (6.607) nezaposlenih osoba s invaliditetom nego što je to bio slučaj 31. prosinca 2011. godine (5.992). U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine posredovanjem Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje zaposleno je ukupno 1.421 osoba s invaliditetom, što je za 3% manje zaposlenih osoba s invaliditetom nego što je bilo u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine kada je zaposleno 1.465 osoba s invaliditetom, čime je u posljednjih pet godina 2011. godine postignut najveći učinak u njihovom zapošljavanju. U 2012. najviše je bilo nezaposlenih osoba s intelektualnim teškoćama (2.346 ili 35,51%), zatim osoba s tjelesnim invaliditetom (1.347 ili 20,39%), osoba s višestrukim oštećenjima (1.334 ili 20,19%), osoba s oštećenjem sluha, te osoba s psihičkim i organskim smetnjama itd. U 2012. godini 41,11% nezaposlenih osoba s invaliditetom bile su žene.

U 2012. najveći je udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u odnosu na opću populaciju registriran u Gradu Zagrebu (2,94%) i Zagrebačkoj županiji (2,91%).

Hrvatski zavod za zapošljavanje nadalje izvještava da se iz sredstava državnog proračuna financira provedba mjera za poticanje zapošljavanja iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu, do 1. srpnja 2013. godine.

Dio mjera aktivne politike za sufinanciranje zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje odnosi se na poticanje integracije na tržište rada osoba s invaliditetom. Osim mjera za sufinanciranje zapošljavanja, Zavod potiče zapošljavanje i putem mjera za sufinanciranje i financiranje obrazovanja, te mjera uključivanja u javne radove. U provedbi mjera usmjerenih prema nezaposlenim osobama iz osjetljivih skupina primjenjuje se fleksibilan pristup. To znači da za osobe s invaliditetom dugotrajna nezaposlenost nije uvjet za uključivanje u programe putem mjera aktivne politike, već je potrebna samo prijava osobe u evidenciji Zavoda. Posredovanjem Zavoda u 2012. godini putem potpora za sufinanciranje zapošljavanja osoba s invaliditetom zaposlena je 141 osoba s invaliditetom, a u obrazovanje prema potrebama tržišta rada uključene su 32 osobe s invaliditetom. U programe javnih radova uključeno je 528 osoba s invaliditetom. Za 7 osoba s invaliditetom osigurana je potpora za samozapošljavanje, a za njih 20 potpore za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. Tijekom 2012. godine mjerama aktivne politike zapošljavanja obuhvaćeno je 779 osoba s invaliditetom. Posredovanjem Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u 2012. godini mjerama aktivne politike obuhvaćen je znatno veći broj osoba s invaliditetom, što čini porast od 25,4% u odnosu na 2011. godinu (581). Zavod također izvještava o nizu drugih aktivnosti i projekata u svrhu poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, pa je tako primjerice u 2012. godini pripremljena projektna dokumentacija za objavu natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava u sklopu IPA projekta „Poboljšanje pristupa tržištu rada osobama s invaliditetom,„ kojim se nastoji olakšati pristup tržištu rada i socijalno uključivanje osoba s invaliditetom i dr.

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom opsežno izvještava da je kontinuirano i u 2012. godini nastavio s identificiranjem teškoća u primjeni Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. S obzirom na nejasnu definiciju osobe s invaliditetom, nepostojanje jedinstvenih kriterija i standardiziranog postupka vještačenja invaliditeta, te nemogućnost procjene funkcionalne i preostale radne sposobnosti, tijekom 2012. godine pristupilo se izradi novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, a nositelj izrade je Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava. U vezi s Odlukom o načinu ostvarivanja poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom i nadalje su na snazi izmjene i dopune iz 2009. i 2010. godine, s obzirom na sve veću gospodarsku krizu. Pritom je zadržana lepeza poticaja koju Fond pruža poslodavcima, ali je opseg prava smanjen za određenu skupinu poslodavaca. Svim poslodavcima koji su u sustavu poticaja Fonda omogućeno je da se mogu koristiti poticajima tijekom cijele godine. Fond je i u 2012. godini nastavio s projektima koji će pridonijeti uspostavi kvalitetne zakonodavne regulative u području profesionalne rehabilitacije. Riječ je o sljedećim projektima: Projekt „Profesionalna rehabilitacija kao metoda integracije osoba s invaliditetom na hrvatskom tržištu rada“; Projekt „Utvrđivanje kriterija i modela za sufinanciranje rada radnog centra od strane Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom“ i „Uvođenje modela virtualne radionice za dugotrajno nezaposlene osobe s invaliditetom s ciljem povećavanja njihove zapošljivosti“.

Mjera 2. Osigurati mehanizme zaštite od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava izvještava da se pristupilo izradi novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske izvještava da je u 2012. godini u suradnji s Uredom pučkog pravobranitelja i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje kao nositeljem projekta, provodio projekt „Jednaki u različitosti“. Glavni ciljevi projekta uključivali su jačanje kapaciteta ključnih sudionika tržišta rada u suzbijanju diskriminacije, razvoj i promicanje dobrih antidiskriminacijskih praksi među poslodavcima, te podizanje svijesti javnosti o pitanjima antidiskriminacijske različitosti. Ovaj se projekt nastavio na aktivnosti provedene u sklopu projekta „Poticanje ravnopravnosti na hrvatskom tržištu rada“ iz 2010. godine. Tijekom 2012. godine u okviru projekta provedene su aktivnosti savjetovanja poslodavaca po pitanjima antidiskriminacije i raznolikosti. Na području suzbijanja diskriminacije u Republici Hrvatskoj Ured je temeljem Odluke Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za ljudska prava iz 2009. godine nadležan za koordiniranje radom i administrativno tehničke poslove *Stručne skupine za praćenje provedbe akcijskih planova za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2008. do 2013. godine*, koji sadrži mjere za suzbijanje diskriminacije i zaštite prava osoba s invaliditetom. U siječnju 2012. godine u organizaciji ovog ureda, Ureda pučkog pravobranitelja i delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj u Hrvatskom je saboru održano svečano predstavljanje projekta Europske unije za Republiku Hrvatsku IPA 2009 „Uspostava cjelovitog sustava za zaštitu od diskriminacije“. Inozemni partner u provedbi „twinning“ dijela ovog projekta je Ludwig Boltzmann Institut za ljudska prava. Cilj projekta je uspostava efikasnog i cjelovitog sustava zaštite od diskriminacije kako bi se povećala svijest o neprihvatljivosti diskriminatornog ponašanja.

Mjera 3. Osnovati regionalne centre za profesionalnu rehabilitaciju

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izvještava da bi regionalni centri za profesionalnu rehabilitaciju trebali biti osnovati nakon završetka rada međuresornih radnih skupina u vezi s jedinstvenom listom funkcionalnih sposobnosti i jedinstvenom listom oštećenja, uspostave jedinstvenog tijela vještačenja, te donošenja novog Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Mjera 5. Provoditi senzibilizaciju poslodavaca, te ih poticati na zapošljavanje osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izvještava o projektu „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ pokrenutom 2007. godine u sklopu UNDP-ovog projekta *Pravo na život u zajednici: Socijalna uključenost i osobe s invaliditetom*, u suradnji s portalom MojPosao. U 2011. godini nagrada „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ razvila se u „Nagradu ključna razlika– nagrada za raznolikost u ljudskim potencijalima“. Fond je i u 2012. godini sudjelovao u projektu kao jedan od glavnih nositelja aktivnosti, a neki od partnera u projektu su Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatska obrtnička komora, Udruga za promicanje inkluzije i dr. Dodjela Nagrade ključna razlika za 2012. održat će se u 2013. godini. Nadalje Fond izvještava da je u svibnju 2012. godine u Zadru održan tradicionalni međunarodni stručni skup specijaliziran za područje profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom s temom "Zahtjevi i potrebe tržišta rada kao izazov za osobe s invaliditetom". Organizatori skupa bili su Fond i Udruga OSVIT, a u radu su sudjelovali stručnjaci iz područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom iz Republike Hrvatske i Republike Austrije.

Fond također navodi da kontinuirano informira poslodavce o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom i radu Fonda (tiskani materijali, medijski nastupi, skupovi, individualne konzultacije s poslodavcima i dr.)

Mjera 6. Osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja, odgovarajućih oblika zapošljavanja i održavanja zaposlenja osoba s invaliditetom na svim razinama

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava izvještava da su u okviru Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja redefiniрани uvjeti Mjera aktivne politike zapošljavanja, te su povećana sredstva za samozapošljavanje osoba s invaliditetom.

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izvještava da su u 2012. godini za 1297 zaposlenih osoba s invaliditetom isplaćeni poticaji prema 378 poslodavaca u ukupnom iznosu od 26.035.034,95 kuna.

Ukupni broj zaprimljenih/obrađenih zahtjeva za poticaje u 2012. godini bio je 2554. Isplata poticaja odnosi se i na održavanje postojeće zaposlenosti i na novo zapošljavanje. Broj novozaposlenih osoba s invaliditetom za koje su se poslodavci koristili poticajima u 2012. godini je 116, s time da Fond ne raspolaže podacima o zapošljavanju osoba s invaliditetom u slučajevima kada se poslodavci nisu koristili poticajima Fonda. U 2012. godini bilježi se blago povećanje broja poslodavaca korisnika poticaja, kao i broja zaposlenih osoba s invaliditetom za koje je tražen poticaj.

Fondu se u 2012. godini obratilo 75 poslodavaca sa zahtjevom za isplatu poticaja za 107 osoba s invaliditetom, a najbrojnija su društva s ograničenom odgovornošću (37), te obrti (15). U 2012. godini isplaćeno je manje sredstava nego 2011. godine za gotovo sve vrste poticaja. U 2012. godini zbog racionalizacije u Državnom proračunu nisu bila isplaćivana sredstva zaštitnim radionicama za održavanje zaposlenosti, te su i zbog toga ukupna isplaćena sredstva manja. Međutim, ako se izuzmu sredstva za održavanje zaposlenosti iz 2011. godine u zaštitnim radionicama, može se zaključiti da je u 2012. godini isplaćeno 1.593.556,95 kuna više sredstava poslodavcima na otvorenom tržištu rada.

Mjera 8. Poticati dodjelu državnih poticaja gospodarskim subjektima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izvještava da je u 2012. godini kontinuirano nastavio s isplatom poticaja poslodavcima za zapošljavanje i održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom. Broj gospodarskih subjekata-poslodavaca kojima su isplaćeni poticaji je 259, a broj zaposlenih osoba s invaliditetom za koje su gospodarskim subjektima isplaćeni poticaji u 2012. godini 633. Ukupno je za ove poslodavce isplaćeno 10.552.350,63 kuna.

Od planiranih sredstava u 2012. godini utrošeno je 86,36% sredstava za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, od čega je 10.552.350,63 kuna utrošeno za gospodarske subjekte.

2. 8. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja

Mjera 1. Izvršiti reviziju postojećih propisa radi sprečavanja diskriminacije osoba s invaliditetom s posebnim naglaskom na žene s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju (radno zakonodavstvo, Zakon o mjenici, Zakon o čeku, zakon o kazalištu)

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske izvještava da obavlja nadzor nad provedbom Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008. – 2013., o čemu podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske. U tijeku je izrada Nacrta izvješća Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008.-2013. za 2012. godinu.

Mjera 4. Pružati osobama s invaliditetom odgovarajuću stručnu pravnu pomoć na svim razinama

Ministarstvo pravosuđa naglašava da je tijekom 2012. godine nastavljeno pružanje besplatne pravne pomoći osobama s invaliditetom, a jedna od udruga koja djeluje kao pružatelj besplatne pravne pomoći je Udruga „Glas čovječnosti“ – udruga za potporu osobama s invalidnošću i hendikepom Osječko-baranjske županije, koja je usko specijalizirana za pružanje pravne pomoći osobama s invaliditetom.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH je u 2012. je pružila besplatnu pravnu podršku za 248 osoba s različitim vrstom invaliditeta kroz Pravno savjetovalište koje programski financira Ministarstvo socijalne politike i mladih.

Mjera 6. Organizirati kampanju o promicanju načela „informiranog pristanka“ u medicinskim istraživanjima koja se provode nad osobama s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da sukladno Zakonu o zaštiti prava pacijenata (NN, br. 169/04 i 37/08) svaki pacijent, između ostalog, ima pravo na suodlučivanje i pravo na obaviještenost, pravo na prihvaćanje, odnosno odbijanje medicinskog postupka ili zahvata, te pravo na zaštitu pri sudjelovanju u znanstvenim istraživanjima. Ministarstvo zdravlja na svojim mrežnim stranicama (www.zdravlje.hr) objavljuje odobrena klinička ispitivanja u Republici Hrvatskoj (u 2012. godini bilo ih je 57). Nadzor nad provedbom medicinskih istraživanja provodi zdravstvena inspekcija, a istraživanja koja provode zdravstvene ustanove moraju dobiti odobrenje Etičkih povjerenstava u tim ustanovama.

Mjera 7. Organizirati seminare u cilju osnaživanja osoba s invaliditetom za borbu protiv svih oblika nasilja

Mjera 8. Omogućiti osobama s invaliditetom dostupnost informacija o zaštiti od nasilja putem elektronskih i tiskanih medija

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske izvještava da je u svibnju 2012. godine održan sastanak Mreže suradnje vladinih institucija i nevladinih organizacija protiv seksualnog nasilja u organizaciji Ženske sobe – Centra za seksualna prava na temu *Seksualno nasilje i žene s invaliditetom*, s ciljem otvaranja diskusije o specifičnim problemima i poteškoćama žena s invaliditetom vezano uz iskustva različitih oblika nasilja, s naglaskom na seksualno nasilje.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH je u 2012. godini pružila besplatne usluge SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, za 94 žene s invaliditetom i 18 muškaraca s invaliditetom.

Mjera 10. Podizati razinu svijesti djelatnika u institucijama koje skrbe o osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, o zabrani zlostavljanja i nasilja

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je nakon provedene obuke Timova za kvalitetu 80 centara za socijalnu skrb s 38 podružnica, te 72 doma socijalne skrbi, kojom je bilo obuhvaćeno ukupno 980 stručnih radnika, tijekom 2012. godine nastavljeno usklađivanje sa standardima kvalitete u navedenim ustanovama. Pritom se kontinuirano nadziralo uvođenje standarda kvalitete i provodila analiza periodičnih izvješća ustanova socijalne skrbi.

2.9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

Mjera 2. Koristiti nove tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja izvještava da su sve potrebne obavijesti vezane uz sustav obveznog zdravstvenog osiguranja dostupne na internet stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje www.hzzo-net.hr.

Mjera 4. Podizati javnu svijest o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske izvještava da su u ožujku 2012. godine u sklopu projekta IPA 2009 „Uspostava cjelovitog sustava za zaštitu od diskriminacije“ organizirane edukacije za predstavnike regionalnih vlasti o provedbi Zakona o suzbijanju diskriminacije. U edukaciji je sudjelovalo 30 predstavnika iz 12 županija. Edukacije su također održane za etičke povjerenike na sudovima. U suradnji s Pravosudnom akademijom u travnju 2012. godine u Zagrebu i Splitu održane su edukacije za suce i državne odvjetnike o europskom i hrvatskom zakonodavnom okviru za suzbijanje diskriminacije.

2.10. Sudjelovanje u kulturnom životu

Mjera 1. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo kulture izvještava da je u 2012. godini za tri programa u svrhu potpore knjižničnih usluga za osobe s invaliditetom utrošeno ukupno 32.000,00 kuna (Hrvatska knjižnica za slijepe-dva programa i Hrvatsko knjižničarsko društvo-jedan program), dok je za izdavanje časopisa za gluhoslijepe osobe utrošeno 15.000,00 kuna. Za programe u području glazbe, glazbeno-scenske i plesne umjetnosti za tri je programa utrošeno ukupno 25.000,00 kuna (Društvo tjelesnih invalida, Zagreb, Umjetnička organizacija „Protunapad“, Zagreb i Udruga "Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih - DLAN", Zagreb). Dramska i audiovizualna djelatnost, koja je obuhvatila četiri programa, financirana je s ukupnim iznosom od 80.000,00 kuna, a muzejsko-galerijska i likovna djelatnost i nove medijske kulture obuhvatila je devet programa s ukupnim iznosom od 201.000,00 kuna. Za bilateralnu i multilateralnu kulturnu suradnju za dva je programa utrošena 51.597,00 kuna. U 2012. godini za investicije je osigurano 107.500,00 kuna (računalna oprema, kutak za slijepe i slabovidne itd.), a u okviru redovne djelatnosti (plaće i materijalni troškovi) izdvojeno je 2.164.344,79 kuna za Tiflološki muzej, Zagreb i 2.866.538,31 kuna za Hrvatsku knjižnicu za slijepe, Zagreb. U svrhu afirmiranja kreativnih i umjetničkih mogućnosti osoba s invaliditetom u 2012. godini utrošeno je ukupno 5.030.883,10 kuna.

Mjera 2. Osigurati sudjelovanje kazališnim i drugim umjetničkim solistima i skupina osoba s invaliditetom na redovitim kulturnim manifestacijama (festivalima, smotrama i drugim kulturnim manifestacijama) pod jednakim uvjetima

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo kulture izvještava da je Pravilnik o izboru i utvrđivanju programa javnih potreba u kulturi (NN, br. 69/12) prilagođen tako da osigurava pristup i uključivanje osoba s invaliditetom u programe javnih potreba u kulturi na jednakoj osnovi s drugima. Člankom 7. Pravilnika propisano je da se pri stručnom vrednovanju podnesenih prijedloga stručnih

poovjerenstava i kulturnih vijeća primjenjuje niz kriterija, a jedan od njih je i sudjelovanje osoba s invaliditetom u programu, te prilagođenost programa osobama s invaliditetom.

Mjera 3. Poticati umrežavanje i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u kulturi, na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo kulture izvještava da je u Očevidnik muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba upisano 146 muzejskih ustanova (s dislociranim zbirka/muzejima ukupno 192). Osiguran pristup osobama s invaliditetom ima 35 muzeja/zbirki, djelomično osiguran pristup 22 muzeja/zbirki, a bez pristupa je 131 muzej/zbirka.

Mjera 4. Senzibilizirati javnost za umjetnički rad osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo kulture izvještava da web centar hrvatske kulture Culturenet.hr sustavno od početka djelovanja portala 2001. godine, potiče socijalnu i kulturnu inkluziju osoba s invaliditetom. U 2012. portal je u velikom opsegu pratio djelovanje kulturno-umjetničke zajednice u odnosu na osobe s invaliditetom, te u skladu s time i povećao opseg objavljivanih vijesti, natječaja i festivala. Pritom se navodi niz vijesti vezanih uz praćenje djelovanja osoba s invaliditetom, primjerice „Zvučno izdanje male zbirke Cesarićevih pjesama, Zagreb“, „Karlovačka knjižnica ponudila nove usluge za slijepe korisnike“, „Prvo izdanje časoslova za slijepe osobe“, „Knjižnične usluge za slijepe i slabovidne osobe u narodnim knjižnicama–radionica“, Koprivnica, „Vesna Parun: Ja koja imam nevinije ruke/zvučno izdanje“ i dr.).

Mjera 6. Izmijeniti propise s ciljem osiguravanja jednakih mogućnosti osobama s invaliditetom u kulturi

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Propisi iz djelokruga **Ministarstva kulture** usklađeni su s ciljem izjednačavanja mogućnosti za sudjelovanje osoba s invaliditetom u kulturi. Tako je, primjerice, u Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji (NN, br. 137/10 i 76/12) člankom 9. određeno da javne usluge HRT-a sadrže programske obveze HRT-a koje ispunjavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe hrvatskog društva, te jamče pluralizam, uključujući kulturnu i jezičnu raznolikost. U provedbi ove odredbe HRT će osobito prilagođavati, proizvoditi, suproizvoditi i objavljivati programe o osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju, te poticati prevođenje programa na hrvatski znakovni jezik. Prema članku 6. stavku 2. Zakona, HRT je dužan postupno učiniti dostupnim svoje audiovizualne medijske usluge osobama s oštećenjem sluha i vida. Također je člankom 9. Zakona o elektroničkim medijima (NN, br. 153/09 i 84/11) određeno da je djelatnost objavljivanja audiovizualnog i radijskog programa od interesa za Republiku Hrvatsku kada se programi odnose i na osobe s invaliditetom. Člankom 14. navedenog zakona određeno je da će Vijeće za elektroničke medije poticati pružatelje audiovizualnih medijskih usluga da svoje usluge postupno učine dostupnim osobama s oštećenjem sluha i vida.

2.11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu

Mjera 3. Pratiti ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u ostvarivanju njihova biračkog prava

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo socijalne politike i mladih izvještava da je u prosincu 2012. godine Hrvatski sabor donio je novi Zakon o registru birača, čiji je stručni nositelj bilo Ministarstvo uprave kojim je, na inicijativu Ministarstva socijalne politike i mladih, u suradnji s GONG-om i

Uredom pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, osobama lišenim poslovne sposobnosti omogućen upis u registar birača i ostvarivanje biračkog prava.

Mjera 7. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u 2012. godini proveo je Natječaj za financijsku potporu projektima organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj iz područja zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava u okviru raspoloživih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske na poziciji Ureda u ukupnom iznosu od 850.000,00 kuna. Natječajem je obuhvaćeno 10 prioriteta za financiranje, od čega se jedan odnosi na poboljšanje uključenosti žena i mladih s invaliditetom u javni i politički život. Sukladno Odluci o raspodjeli sredstava za projekte organizacija civilnog društva iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava u 2012. godini, u okviru navedenih prioriteta, financirano je ukupno 7 projekata udruga osoba s invaliditetom u ukupnoj vrijednosti od 140.000,00 kuna.

2.12. Istraživanje i razvoj

Mjera 1. Unaprijediti statističke i informacijske strategije za razvoj politike i standarda vezanih uz osobe s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja i Hrvatski zavod za javno zdravstvo izvještavaju da je tijekom 2012. godine nastavljeno s pokušajima implementacije Međunarodne klasifikacije funkcioniranja, onesposobljenosti i zdravlja (MKF) u sustav valorizacije i praćenja invaliditeta. Kako ova klasifikacija nema detaljno razrađen način vrednovanja i tumačenja rezultata, što je prema rezultatima probne primjene iz 2011. iznimno važno, pristupilo se pretraživanju međunarodno dostupnih instrumenata za ocjenu funkcionalnosti i procjene razine potrebne potpore. Napredak u ovoj mjeri predstavlja spoznaja da je MKF samo okvir za praćenje, no ne i instrument. U skladu s time nastojao se pronaći instrument koji je konceptualno i sadržajno podudaran MKF-u. Skala intenziteta potpore instrument je koji odgovara ovim karakteristikama, ali i potrebi metodološki utemeljenog načina određivanja razine potrebne potpore, te utvrđivanja inkluzivnog dodatka.

Tijekom 2012. godine izrađeno je Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj koje je dostupno na <http://www.hzjz.hr/publikacije/invalidi12.pdf>. Izvješće o osobama s invaliditetom dio je Hrvatskog zdravstveno statističkog ljetopisa dostupnog na http://www.hzjz.hr/publikacije/hzs_ljetopis/index.htm. Svi su izvještaji izrađeni u skladu sa Zakonom o hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN, br. 64/01). Izvještaj za 2012. sadrži i neke od odgovora na individualne upite, što pridonosi spoznaji o fleksibilnosti programskog sustava Registra, ali i još boljoj primjenjivosti navedenog izvještaja. Tijekom 2012. godine nastavilo se s unapređenjem kvalitete osobnih podataka registriranih osoba s invaliditetom u segmentu dodjeljivanja jedinstvenih identifikatora osobe (JMBG, OIB), budući da i dalje veliki broj rješenja dolazi bez tih identifikatora. Tijekom 2012. godine JMBG i OIB dodijeljen je za 30420 osoba čime se kontinuirano smanjuje pogreška pri jednoznačnom povezivanju osobe i registraciji smrtnog ishoda proizašlog iz neredovitog navođenja točnih identifikatora osobe. Upravo su ove aktivnosti uz stalnu kontrolu uzroka invaliditeta navedenih u rješenjima, te njihovo usklađivanje s Međunarodnom klasifikacijom bolesti (MKB-10), garancija stalnog unapređivanja kvalitete podataka o osobama s invaliditetom.

Nadalje se navodi da se nastavilo s usklađivanjem podataka Hrvatskog registra osoba s invaliditetom s Populacijskim registrom u dijelu upotpunjavanja osobnih identifikatora (OIB, JMBG) kod registriranih osoba s invaliditetom. U pogledu relevantnosti sustava u odnosu na

međunarodno potpisane dokumente ističe se da se parametrima Registra osoba s invaliditetom koristi u izvješćima za provedbu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, Konvencije o pravima djeteta, Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, te Otawske konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju.

Mjera 2. Unaprijediti klasifikaciju invaliditeta

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja i Hrvatski zavod za javno zdravstvo izvještavaju da se tijekom 2012. godine započelo s analizom primjenjivosti Skale intenziteta potpore koja predstavlja moguće rješenje metodološki utemeljenog, MKF-u komplementarnog načina procjene funkcionalnosti i određivanja razine inkluzivnog dodatka. Za potrebe ove aktivnosti, zaposlenik HZJZ preveo je verziju skale za djecu, dok je prijevod verzije za odrasle osobe dobiven na uporabu od Udruge za promicanje inkluzije.

Mjera 3. Poticati provođenje istraživačkih studija i usku suradnju nadležnih tijela radi osiguranja dostupnosti sveobuhvatnih podataka u cilju postizanja veće razine znanja o osobama s invaliditetom, te donošenja politika i programa vezanih uz invaliditet utemeljenih na kvalitetnim informacijama

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja i Hrvatski zavod za javno zdravstvo izvještavaju da je objavljeno sedam radova koji su rezultati istraživanja koje je provodio, koordinirao ili u njima sudjelovao Hrvatski zavod za javno zdravstvo, a odnose se na područje invaliditeta i njegove prevencije. Također se u 2012. godini sudjelovalo u specijalističkom obrazovanju iz područja javnog zdravstva i epidemiologije pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu. U okviru nastave polaznici su upoznati s ciljevima Nacionalne strategije, te su senzibilizirani za potrebe ovog vulnerabilnog dijela populacije. Polaznici su upoznati i s mogućnošću i potrebama istraživanja na području invaliditeta, a svima je ponuđena pomoć pri izradi seminara, diplomskih radova ili istraživanja iz navedenog područja.

U okviru promicanja zdravih stilova života, kao oblika prevencije invaliditeta, objavljene su četiri kolumne u prvom hrvatskom biciklističkom magazinu „Biker“ u kojima se promovira bicikl kao način prijevoza i prevencije niza kroničnih bolesti. U odnosu na proteklu godinu uspostavljena je još šira suradnja sa stručnjacima drugih grana i fakulteta, npr. Medicinski fakultet u Zagrebu, te se na taj način sve više širi svijest o potrebi interdisciplinarnih istraživanja o osobama s invaliditetom. Isto je tako je sve veći broj stručnjaka različitih profila uključen u provedbu područja Istraživanje i razvoj.

Mjera 4. Unaprijediti dostupnost podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo osobama s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Hrvatski zavod za javno zdravstvo izvještava da će nakon povezivanja svih ugovornih subjekata u središnji informacijski sustav zdravstva, sve potrebne informacije biti dostupne na jednostavan način, te će sami podaci biti kvalitetni i pogodni za daljnju obradu u svrhu izrade potrebnih izvješća.

Mjera 5. Osigurati sveobuhvatne informacije o osobama s invaliditetom, njihovu frekvenciju i distribuciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ministarstvo zdravlja i Hrvatski zavod za javno zdravstvo izvještavaju da se podaci iz Registra osoba s invaliditetom nalaze na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo – www.hzjz.hr.

2.14. Udruga osoba s invaliditetom u civilnom društvu

Mjera 1. Sustavno podizati razinu svijesti javnosti o značaju udruga osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske izvještava da su u Zagrebu od 14. do 16. lipnja 2012. godine održani Dani udruga 2012. u organizaciji Ureda, Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i projekta Tehničke pomoći organizacijama civilnog društva (TACSO ureda u Hrvatskoj). Sadržaj Dana udruga uključivao je plenarnu raspravu o strateškim prioritetima za potporu razvoju civilnog društva u kontekstu donošenja nove Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, te niz paralelnih okruglih stolova o relevantnim temama poput sudjelovanja mladih u oblikovanju javnih politika na lokalnoj razini, uloge organizacija civilnoga društva u razvoju socijalnog poduzetništva ili novih mogućnosti financijske potpore. U sklopu Dana udruga po prvi je puta održan i Dan otvorenih vrata udruga s ciljem približavanja javnosti programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge u Hrvatskoj. U okviru institucijskih mehanizama podrške, te poticanja i razvoja suradnje udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva, od iznimnog je značenja uloga Savjeta za razvoj civilnog društva koji djeluje uz stručnu i administrativnu potporu Ureda za udruge.

Mjera 4. Sustavno financirati udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske izvještava da je na sjednici održanoj dana 12. srpnja 2012. Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o osnivanju Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Međuresorno povjerenstvo djeluje s ciljem uspostave i provedbe djelotvorne koordinacije tijela državne uprave, ureda Vlade Republike Hrvatske i drugih javnih institucija u postupcima dodjele bespovratnih sredstava iz državnog proračuna projektima i programima od osobitog interesa za opće/javno dobro koje provode udruge u Republici Hrvatskoj. Kako se očekuje znatno veće financiranje projekata i programa udruga iz fondova Europske unije, što uključuje i potrebu osiguravanja većeg nacionalnog sufinanciranja, osnivanje Međuresornog povjerenstva ujedno odgovara i na potrebu cjelokupnog usklađivanja financiranja projekata i programa udruga iz nacionalnih izvora i fondova Europske unije. U 2012. godini održane su tri sjednice povjerenstva.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske u 2012. raspisao je Javni poziv za podnošenje zahtjeva za sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva ugovorenih u okviru programa Europske unije za 2012. godinu, pri čemu su financijsku potporu ostvarile i udruge osoba s invaliditetom.

Podaci o dodijeljenim bespovratnim sredstvima programima i projektima udruga osoba s invaliditetom u 2012. godini bit će dostupni tijekom prve polovice 2013., te objavljeni u Izvješću o dodijeljenim bespovratnim sredstvima projektima i programima organizacija civilnog društva koje Ured za udruge svake godine dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Ministarstvo socijalne politike i mladih je s ciljem osnaživanja osoba s invaliditetom u zajednici, kontinuirano unapređivalo suradnju s udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, te u partnerskom odnosu realizira niz projekata. Navedeno potvrđuje i financijska potpora za 87 trogodišnjih programa udruga osoba s invaliditetom za koje je osigurano 19.821.229,00 kuna (od čega 35 udruga za razdoblje 2010.-2013. godina, te 52 udruge za razdoblje 2011.-2014. godina). Pored navedenog, u suradnji sa 148 udruga osoba s invaliditetom, osigurana je usluga za 631

korisnika usluge osobne asistencije, 52 tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika i 147 asistenta u nastavi, za što je osigurana financijska potpora u iznosu od 35.743.884,79 kuna.

Mjera 5. Poticati i razvijati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske izvještava da se suradnja udruga osoba s invaliditetom i ostalih organizacija civilnog društva promiče u sklopu rada Savjeta za razvoj civilnog društva. U 2012. godini održane su 4 sjednice Savjeta, a članovi Savjeta, kao i njihovi zamjenici, sudjelovali su na svim događanjima u organizaciji Ureda za udruge, te drugih organizatora, ukoliko su teme bile vezane uz civilno društvo. Od 16. kolovoza 2012. godine Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, odlukom Europske komisije, postali su tijela akreditirana za provođenje Operativnog programa "Razvoj ljudskih potencijala". U okviru IPA IV. komponente raspisat će se tri natječaja za projekte za područje civilnog društva: Jačanje regionalnih i lokalnih struktura za podršku razvoju civilnog društva, Podrška programa organizacija civilnog društva u području zagovaranja i motivacije za socijalno isključene skupine i Podrška programa organizacija civilnog društva aktivnih u području volonterstva na jačanju gospodarske i socijalne kohezije. Za provedbu mjera u nadležnosti Ureda za udruge nisu utrošena posebna financijska sredstva.

Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske izvještava da redovito pruža financijsku potporu programima i projektima koji doprinose aktivnom uključivanju žena s invaliditetom radi smanjivanja njihove socijalne uključenosti te je u tu svrhu u 2012. godini osiguralo financijsku potporu za Kampanju Bijele vrpce Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske.

2.15. Međunarodna suradnja

Mjera 5. Poticati i podržavati međunarodnu suradnju udruga osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske izvještava da su rezultati istraživanja koje je Ured proveo o aktivnostima hrvatskih organizacija civilnog društva u međunarodnom kontekstu s ciljem unapređenja sustava potpore OCD-ima u 2011. godini bili temelj za kreiranje mjera Nacionalne strategije za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine. Nacionalna strategija usvojena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj dana 12. srpnja 2012. godine. Strategijom su propisane smjernice za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva sa svrhom unapređenja pravnog, financijskog i institucijskog sustava potpore djelovanju organizacija civilnog društva kao važnog faktora društveno-ekonomskog razvoja u Republici Hrvatskoj, ali i sudionika u oblikovanju i provedbi politika Europske unije. Strategija uključuje konkretne rokove i nositelje provedbe, izvore sredstava za provedbu planiranih mjera i aktivnosti, kao i pokazatelje za mjerenje uspješnosti provedbe. Mjere koje se odnose na međunarodno djelovanje civilnog društva detaljno su opisane u četvrtom poglavlju „Djelovanje i daljnji razvoj civilnog društva u međunarodnom kontekstu“.

3. KOORDINACIJA PROVEDBOM NACIONALNE STRATEGIJE NA PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) I LOKALNOJ RAZINI

Sukladno Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su izraditi lokalne strategije/planove u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom. Uz donošenje strateških dokumenata na područnoj i lokalnoj razini, Nacionalna strategija obvezuje i na imenovanje koordinatora za provedbu mjera, kako na nacionalnoj tako i na područnoj i lokalnoj razini. Županije i gradovi svoje strateške dokumente formuliraju u obliku strategija, akcijskih planova ili programa mjera za provedbu Nacionalne strategije, a usvajaju ih na različito vremensko razdoblje.

4. PRIKAZ POSTIGNUTIH REZULTATA U PROVEDBI MJERA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE sukladno Okviru za praćenje provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. – 2015.

2.2. Život u zajednici

Mjera 1. Osigurati usklađeni pristup u pružanju kvalitetnih usluga podrške u zajednici

Mjera 2. Osigurati kvalitetne usluge u zajednici, te alternativne oblike smještaja koji omogućavaju prijelaz iz smještaja u ustanovama na život u zajednici

Mjera 3. Osigurati dopunske usluge i druge kapacitete s ciljem potpore obitelji

Mjera 4. Edukacija djelatnika javnih službi s ciljem kvalitetnog uključivanja osoba s invaliditetom u život zajednice

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska, Brodsko-posavska i Dubrovačko-neretvanska županija izvještavaju o povećanoj dostupnosti izvaninstitucijskih usluga za osobe s invaliditetom (dnevni boravak, stanovanje uz podršku, usluge osobnog asistenta, usluge tumača znakovnog jezika, pomoć u kući za odrasle osobe s invaliditetom i dr.). **Koprivničko-križevačka županija** izvještava o sufinanciranju programa udruga osoba s invaliditetom usmjerenih na prevenciju institucionalizacije, te programa pomoći u kući. **Krapinsko-zagorska županija** izvještava o visokoj razini koordinacije između svih nadležnih tijela, te o provođenju programa u kući i dostavi toplih obroka starijim osobama, među kojima su i osobe s invaliditetom, za što sredstva dijelom osiguravaju općine. **Osječko-baranjska županija** izvještava da je u 2012. godini Grad Osijek pružio potporu Službi za pomoć i njegu Doma za psihički bolesne odrasle osobe Osijek u iznosu od 100.000,00 kuna. **Sisačko-moslavačka županija** izvještava o pojačanoj suradnji između ustanova, udruga i drugih pružatelja usluga u Kutini, te o povećanoj dostupnosti pomoći u kući za odrasle osobe s invaliditetom u Petrinji. **Splitsko-dalmatinska županija** izvještava da je prihvatila programe rada, te financirala i koordinirala aktivnosti usmjerene širenju mreže socijalnih usluga, posebice putem aktivnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u životu gradova i županije, afirmacije volonterstva, obilježavanja parkirnih mjesta, poticanja pozitivnih stavova u odnosu na osobe s invaliditetom u javnosti, davanja podrške projektima „Osobni asistent“ i „Terapijsko jahanje“ i dr. **Varaždinska županija** izvještava da u potpunosti financira program pomoći u kući u koji je 2012. godine bilo uključeno 350 osoba, od toga 330 osoba s invaliditetom. **Zadarska županija** izvještava da je u 2012. godini realiziran prvi dio projekta „Život u lokalnoj zajednici“ u sklopu kojeg je uređen jedan stan u Zemunik u kojem su smještene četiri korisnika Doma za psihički bolesne odrasle osobe Zemunik. **Grad Zagreb** izvještava da je 2012., u suradnji s Centrom za

rehabilitaciju Zagreb, pokrenut projekt Interventni smještaj za djecu s teškoćama u razvoju (interventni smještaj i vikend program u slučaju bolesti roditelja, odlaska na put ili odsutnosti radi godišnjeg odmora), te o nizu drugih programa i projekata koje provodi u suradnji s ustanovama i udrugama (Dnevni centar „Mali dom-Zagreb“, Udruga za autizam Zagreb, Udruga za promicanje kvalitetnog obrazovanja mladih s invaliditetom ZAMISLI i dr.). Edukacija se provodi kontinuirano, primjerice Akademija za razvojnu rehabilitaciju provodila je edukaciju stručnjaka koji rade s djecom s teškoćama u razvoju; organizirane su radionice za liječnike i zdravstvene radnike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti o načinu komunikacije s gluhoslijepim osobama i dr.

2.3. Odgoj i obrazovanje

Mjera 3. Osigurati cjeloživotno učenje osobama s invaliditetom s ciljem učinkovite prohodnosti između faza obrazovanja, te između obrazovanja i zapošljavanja

Mjera 5. Podupirati suradnju između državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi omogućavanja jednakosti pristupa predškolskom odgoju i školovanju na svim razinama, s posebnim naglaskom na unapređenju stanja u manjim sredinama (seoska, otočna, brdsko-planinska, demografski ugrožena i ratom pogođena područja)

Mjera 6. Osigurati infrastrukturnu potporu učenicima s teškoćama u razvoju

Mjera 7. Uključiti djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom u postupke donošenja odluka koje utječu na njihov život

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava da su tijekom 2012. godine zaposlena 23 asistenta u nastavi za 23 djece s teškoćama u razvoju koja su učenici osnovnih i srednjih škola. *Dubrovačko-neretvanska županija* izvještava da se projekt „Asistent u nastavi“ u školskoj godini 2011/2012 provodio u četiri osnovne škole (ukupno 13 asistenata u nastavi), dok su u Dječjim vrtićima Dubrovnik u 2012. godini bila uključena tri asistenta za šestero djece. *Koprivničko-križevačka županija* također izvještava o sufinanciranju troškova asistenata u nastavi (Križevci-školska godina 2011/2012 - 6 asistenata u nastavi, školska godina 2012/2013 - 8 asistenata u nastavi), a *Krapinsko-zagorska županija* navodi da financira rad 15 asistenata u nastavi (153.000,00 kuna), te sufinancira prijevoz učenika s teškoćama u razvoju za 22 djece (63.000,00 kuna). Također izvještava da pojedine općine sufinanciraju rad asistenata u nastavi. *Požeško-slavonska županija* izvještava da je u Dječjim vrtićima Požega u 2012. godini zaposlen i psiholog, te da su u školskoj godini 2011/2012 i 2012/2013 OŠ Julija Kempfa u Požegi polazila 43 učenika s teškoćama u razvoju. *Sisačko-moslavačka županija* izvještava da se usklađivanje odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju sa zakonskom regulativom odvija i prati i tijekom 2012. godine, te da je u prosincu 2012. godine završen projekt Hrvatskog zavoda za zapošljavanje „Umjetničkim vještinama do svijeta rada“ s ciljem povećanja zapošljavanja i smanjenja socijalne isključenosti u županiji. *Splitsko-dalmatinska županija* izvještava da je osiguran besplatni prijevoz za svu djecu predškolske i školske dobi do školskih objekata i prostora za izvannastavne sportske i rekreacijske aktivnosti djece s teškoćama u razvoju i mladeži s invaliditetom. Također je započeta cjelovita prilagodba prostora i objekata u vlasništvu Grada Splita - vrtići, škole i institucije vezane za kulturu, obrazovanje, sport i rekreaciju. Županija zajedno s jedinicama lokalne samouprave sufinancira rad asistenata u osnovnim i srednjim školama (30 asistenata u osnovnim školama i 2 asistenta u srednjim školama za 34 učenika), za što je u 2012. godini iz sredstava županije izdvojeno 555.000,00 kuna, te isti iznos iz sredstava još 7 gradova i 7 općina. *Varaždinska županija* izvještava o broju asistenata u nastavi 2012. godine (17), te broju djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom koji se koriste tim uslugama (17). *Grad Zagreb* izvještava da sustavno potiče cjeloživotno učenje, profesionalno informiranje i

savjetovanje osoba s invaliditetom putem programa i projekata udruga, te da je u 2012. godini financirano 15 takvih projekata/programa. Također navodi da je u izradi novi prijedlog mreže dječjih vrtića s ciljem ujednačavanja prostornih i kadrovskih kapaciteta u skladu sa zakonskim odredbama. Nadalje izvještava da je tijekom 2012. utrošeno 3.207.566,21 kuna za financiranje asistenata u osnovnim i srednjim školama (prvo polugodište školske godine 2012/2013 - 211 asistenata za 256 učenika u 88 osnovnih škola, te 19 asistenata za 20 učenika u 12 srednjih škola). Natječajem za dodjelu Stipendija za školsku/akademsku godinu 2011/2012, dodijeljeno je 10 novih stipendija (7 učenika i 3 studenta), tako da je sveukupni broj stipendista bio 36 (16 učenika i 20 studenata). Tijekom 2012. uspješno je integrirano 2691 dijete s teškoćama u razvoju i 8410 djece sa specifičnim razvojnim teškoćama u odgojne skupine s redovitim programom. Prema procjeni Središnjeg ureda za studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu evidentirano je 350 studenata s invaliditetom, dok je u akademskoj godini 2011/2012 na Sveučilište u Zagrebu upisano 48 studenata s invaliditetom.

2.4. Zdravstvena zaštita

Mjera 6. Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za gluhe i slijepu u zdravstvenim ustanovama

Mjera 7. Opremiti zdravstvene ustanove i rehabilitacijske centre potrebnim funkcionalnim pomagalicama

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Sve županije izvještavaju da su u većini zdravstvenih objekata uklonjene arhitektonske barijere, te da su prilagođeni potrebama osoba s invaliditetom.

2.5. Socijalna skrb i mirovinsko osiguranje

Mjera 6. Razviti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih roditelja

Sažetak rezultata provedbe mjere:

Dubrovačko-neretvanska županija izvještava o kontinuiranom praćenju podataka o osobama s invaliditetom, kao i o pravima iz Zakona o socijalnoj skrbi. Također izvještava da Grad Dubrovnik u svom proračunu osigurava sredstva za mjesečni dodatak od 200,00 kuna svim korisnicima osobne invalidnine. **Koprivničko-križevačka županija** izvještava da su u 2012. godini za 34 programa udruga osoba s invaliditetom odobrena sredstva iz proračuna Grada Koprivnice u iznosu od 150.524,00 kuna. **Ličko-senjska županija** izvještava da je u 2012. godini temeljem programa javnih potreba zdravstvene zaštite i socijalne skrbi Grad Gospić udrugama s područja grada osigurao financijska sredstva u iznosu od 103.354,00 kune. **Varaždinska županija** izvještava o sufinanciranju programa 36 organizacija civilnog društva od interesa za županiju, dok **Vukovarsko-srijemska županija** navodi da je u 2012. godini za programe 18 udruga osoba s invaliditetom izdvojeno ukupno 56.000,00 kuna. **Grad Zagreb** izvještava da se osobe s invaliditetom kontinuirano potiče na korištenje usluga Savjetovališta Grada Zagreba, te da se projekt „Telefončić“ uspješno provodio i tijekom 2012. godine. Na temelju javnog natječaja, u okviru područja informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti o pravima osoba s invaliditetom, financirano je 8 programa/projekata u iznosu od 246.000,00 kuna, dok je u prethodnoj godini financirano 6 programa/projekata u ukupnom iznosu od 82.500,00 kuna.

2.6. Stanovanje, mobilnost i pristupačnost

Mjera 1. Osigurati pristupačnost građevina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti

Mjera 2. Osigurati pristupačnost javnog prometa

Mjera 3. Osigurati primjenu potpornih tehnologija radi unapređenja mobilnosti osoba s invaliditetom

Mjera 4. Osigurati posebnu proračunsku poziciju na kojoj će se iskazivati planirana i utrošena financijska sredstva za uklanjanje građevinskih i drugih prepreka

Mjera 5. Poticati razvoj Univerzalnog dizajna

Mjera 6. Osigurati različite oblike pomoći na području komunikacije osobama s invaliditetom kako bi se olakšao pristup javnim objektima i prostorima otvorenim za javnost

Mjera 7. Unaprijediti informatičku pismenost osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Koprivničko-križevačka županija izvještava o nizu aktivnosti u svrhu osiguranja pristupačnosti osobama s invaliditetom (primjerice, izgradnja 46 prilaza pješačkim prijelazima (75.125,00 kuna) u Koprivnici, kupnja skalamobila u Đurđevcu, prilagodba jedanaest pješačkih prijelaza u Križevcima i dr.). **Krapinsko-zagorska županija** izvještava o aktivnostima u odnosu na poboljšanje pristupačnosti osobama s invaliditetom (zdravstvene ustanove, škole itd.). **Požeško-slavonska županija** izvještava da je Grad Požega bio domaćin potpisivanja ugovora o financiranju 13 projekata u svrhu osiguravanja pristupačnosti osobama s invaliditetom u 2012. godini. Za navedene je projekte sredstva osiguralo Ministarstvo branitelja, a iznos namijenjen projektu grada Požega je 146.000,00 kuna. **Osječko-baranjska županija** također izvještava o nizu aktivnosti u svrhu poboljšanja pristupačnosti, pa je tako primjerice u 2012. godini Grad Osijek u sklopu Programa prioriteta za održavanje i poboljšanje komunalne infrastrukture izdvojio ukupno 225.200,00 kuna (105 prijelaza na raskrižjima i dr.). **Sisačko-moslavačka županija** izvještava da je Grad Kutina u AGENDI 2020. predstavio plan rješavanja arhitektonskih barijera kako bi se sugrađani koji se kreću uz pomoć invalidskih kolica mogli nesmetano uključiti u svakodnevni život. Tijekom 2012. prilagođen je ulaz osobama s invaliditetom u prostor Pučkog učilišta-ARCUS CLUB u kojem se odvijaju različite kulturne manifestacije (izložbe, promocije, večeri poezije, tribine i dr.), te je izgrađen Društveni dom u Hrastovici, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Baptistička crkva, što je znatno poboljšanje u odnosu na prethodno razdoblje. **Splitsko-dalmatinska županija** izvještava da je u 2012. godini financirana ugradnja lifta u Ekonomsko-birotehničkoj školi Split u ukupnoj vrijednosti od 716.875,00 kuna, kao i o nizu drugih aktivnosti koje se odnose na osiguranje pristupačnosti (primjerice, nabava novih niskopodnih autobusa, obilježavanje parkirnih mjesta, osiguranje prilaza gradskom kupalištu i dr.). **Vukovarsko-srijemska županija** izvještava da su na području županije osigurana parkirna mjesta u svim naseljima u kojima su izgrađena parkirališta. **Grad Zagreb** detaljno izvještava o aktivnostima u odnosu na stanovanje, mobilnost i pristupačnost, pa tako navodi da je donijet plan provedbe prilagodbe i godišnji planovi prioriteta u skladu s potrebama i propisima (usklađen s propisima o zaštiti spomenika kulture) na razini jedinica lokalne samouprave. Također izvještava da je u prva tri tromjesečja 2012. izdano 378 akata koji se odnose na izdavanje akata za gradnju. Radna skupina za mobilnost, stanovanje i pristupačnost, koja djeluje u okviru Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Zagreba, tijekom 2012. posebno je razmatrala problem korištenja i servisiranja platformi u pothodnicima. U drugoj polovici 2012. utvrđeno je stanje potreba prilagodbe postojećih prostora mjesne samouprave radi osiguranja pristupačnosti osobama s invaliditetom. Evidentirane su potrebe za odgovarajućim prilagodbama na ukupno 170 prostora. Vrijednost

potrebnih zahvata procijenjena je na 14.860.000,00 kuna. Istodobno je izvršeno i evidentiranje potreba za upuštanjem cestovnih rubnjaka u gradskim četvrtima. Utvrđeno je da tu vrstu zahvata treba napraviti na još 444 lokacije u 15 gradskih četvrti. Također izvještava o nizu drugih aktivnosti koje se odnose na ugradnju zvučnih signalizatora, upuštanje rubnika, postavljanje taktilnih ploča, obilježavanje parkirnih mjesta, ostvarivanje prava na besplatnu godišnju kartu, prijevoz specijaliziranim kombi vozilima i dr.

2.7. Profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje i rad

Mjera 2. Osigurati mehanizme zaštite od diskriminacije u području zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom

Mjera 6. Osigurati učinkovite mjere za poticanje samozapošljavanja, odgovarajućih oblika zapošljavanja i zadržavanje zaposlenja osoba s invaliditetom na svim razinama

Mjera 8. Poticati dodjelu državnih poticaja gospodarskim subjektima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Koprivničko-križevačka županija izvještava o radionici za 55 osoba s invaliditetom s ciljem prepoznavanja vlastitih mogućnosti, interesa, ali i metoda i tehnika djelotvornog traženja posla, te da je u sklopu IPA projekta „Mobilnošću do zaposlenja“ 10 osoba s invaliditetom uključeno u osposobljavanje za vozača motornog vozila B kategorije na vozilu posebno prilagođenom osobama s invaliditetom. **Splitsko-dalmatinska županija** izvještava da Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom DES, koja je u vlasništvu Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije i koju sufinanciraju navedeni osnivači, zapošljava više od 51% osoba s invaliditetom. Također izvještava da je Grad Split financirao projekt sezonskog zapošljavanja za tri radnika na plaži prilagođenoj za osobe s invaliditetom „Bene“. Nadalje navodi da je županija vodeći partner na projektu SLID koji se provodi s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom putem unapređenja postojećih usluga, razvoja kreativno-rehabilitacijskih radnih programa (razvoj DES-a kao regionalnog rehabilitacijskog centra), te provedbe novog modela profesionalne rehabilitacije, edukacije i razmjene dobre prakse i iskustava sa sličnim institucijama. Vrijednost aktivnosti u trogodišnjem razdoblju za sve partnere u projektu iznosi oko 18 mil. kuna. **Grad Zagreb** izvještava da su u 2012. godini, od ukupno 370 potpora, 33 potpore dodijeljene obrtnicima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom u ukupnom iznosu od 673.000,00 kuna, te o nizu drugih aktivnosti koje se odnose na edukacije osoba s invaliditetom o pravu na rad, mogućnostima zapošljavanja i mehanizmima kontrole i zaštite od diskriminacije u području zapošljavanja (primjerice, Međunarodni skup o zapošljavanju osoba s invaliditetom u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske–SOIH u suradnji s Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, tradicionalni 8. međunarodni stručni skup u Zadru na temu Zahtjevi i potrebe tržišta rada kao izazov za osobe s invaliditetom u organizaciji URIHO-a i dr.).

2.8. Pravna zaštita i zaštita od nasilja i zlostavljanja

Mjera 4. Pružati osobama s invaliditetom odgovarajuću stručnu pomoć na svim razinama

Mjera 7. Organizirati seminare u cilju osnaživanja osoba s invaliditetom za borbu protiv svih oblika nasilja

Mjera 11. Uklanjati stereotipe o oštećenju kod osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju kao mogućem uzroku nasilja nad njima, te se boriti protiv njihova stigmatiziranja

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Koprivničko-križevačka županija izvještava o nizu događanja u Koprivnici, primjerice organiziranje psiholoških radionica i radionica osnaživanja, tribine u povodu Međunarodnog

dana žena „Kako reći NE“ i dr. **Sisačko-moslavačka županija** izvještava o provođenju programa i tematskih radionica sa svrhom uklanjanja stereotipa o oštećenju kod djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, primjerice program „Za život dostojan čovjeka – integracijom djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom“) i dr. **Vukovarsko-srijemska županija** izvještava da udruge osoba s invaliditetom u suradnji sa županijom organiziraju seminare, radionice i sl. u cilju osnaživanja osoba s invaliditetom za borbu protiv svih oblika nasilja. **Grad Zagreb** izvještava da je Dom za djecu i odrasle-žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ ustanova koja osigurava usluge smještaja i psihosocijalne zaštite žrtava nasilja u obitelji (na tajnoj adresi), te usluge psihosocijalne zaštite (savjetovanja) žrtava koje nisu na smještaju i psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji putem besplatne telefonske linije tzv. Duginog telefona. U 2012. uslugama smještaja Doma „Duga- Zagreb“ koristile su se tri osobe s tjelesnim invaliditetom i jedna osoba s lakšim intelektualnim teškoćama. Također izvještava o nizu aktivnosti koje se odnose na preventivne programa/edukacije za osobe s invaliditetom s ciljem podizanja svijesti o nasilju i mogućnostima zaštite (primjerice, trening „Specifičnosti u direktnom radu sa ženama s invaliditetom koje su žrtve nasilja“ u organizaciji Ženske sobe-Centra za seksualna prava, okrugli stol „Nasilje nad ženama s invaliditetom“ u povodu Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, također u organizaciji Ženske sobe-Centra za seksualna prava, Edukacijski trening SOIH – Mreža žena s invaliditetom u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH i dr.). Također izvještava da su tijekom 2012. financirana 3 programa/projekta usmjerena prevenciji nasilja i osnaživanju osoba s invaliditetom za borbu protiv svih oblika nasilja (78.000,00 kuna).

2.9. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti

Mjera 1. Omogućiti slobodno pretraživanje, primanje i prosljeđivanje informacija prema izboru pojedinca – osobe s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugim članovima društva

Mjera 2. Koristiti nove tehnologije u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom

Mjera 3. Jačati svijest o tome da same osobe s invaliditetom mogu najbolje zastupati svoje interese, podizati razinu svijesti o invaliditetu i pravima osoba s invaliditetom unapređivanjem stavova prema osobama s invaliditetom kao aktivnim i potpunim članovima društva

Mjera 4. Podizati javnu svijest o pravima osoba s invaliditetom nizom različitih aktivnosti koje pridonose općoj toleranciji za raznolikosti u društvu

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava o pripremi pilot projekta Udruge invalida Bjelovar „Pametna kuća, Audio-vizualna komunikacija putem Interneta, hitni poziv u slučaju nezgode“ s ciljem povećanja neovisnosti svojih članova. **Koprivničko-križevačka županija** izvještava da su službene informacije i dokumenti Grada Koprivnice dostupni na web stranici Grada, te da se redovito ažurira Internet stranica Udruge invalida Križevci pri kojoj je otvoren „Info kiosk“ gdje sve osobe s invaliditetom imaju besplatni pristup Internetu. Također izvještava o nizu aktivnosti i projekata s ciljem podizanja javne svijesti o osobama s invaliditetom (glasilo „Vedriji dani“, dvotjedna emisija na radiju Glas Podravine, tiskani i elektronički mediji, web stranice, obilježavanje prigodnih dana i dr.). **Vukovarsko-srijemska županija** izdaje službeno glasilo „Službeni vjesnik“ u kojem se objavljuju akti županijskih tijela i tijela jedinica lokalne samouprave, a besplatno je dostupan u županijskim upravnim tijelima i knjižnicama, dok se svi primjerci objavljuju i na web stranici županije. Također se obilježavaju datumi vezani uz promicanje ljudskih prava i unapređenje položaja osoba s invaliditetom. **Grad Zagreb** izvještava da se sve informacije koje se odnose na osobe s

invaliditetom (natječaji i rezultati natječaja, zakonske izmjene i dopune, obavijesti i dr.) objavljuju na službenim web stranicama Grada. Također se redovito obavještavaju i mediji koji prate sve gradske aktivnosti usmjerene osobama s invaliditetom, pa su informacije dostupne i putem web portala, lokalnih tv i radio emisija. U 2012. financirana je izrada publikacije namijenjene osobama s intelektualnim teškoćama (easy-to-read tehnika) s informacijama o tome kako prepoznati situaciju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije, kako prepoznati počinitelje i koji su načini postupanja kada prepoznaju takvu situaciju.

2.10. Sudjelovanje u kulturnom životu

Mjera 1. Kontinuirano poticati i podupirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom

Mjera 2. Osigurati sudjelovanje kazališnim i drugim umjetničkim solistima i skupinama osoba s invaliditetom na redovitim kulturnim manifestacijama (festivalima, smotrama i drugim kulturnim manifestacijama) pod jednakim uvjetima

Mjera 3. Poticati umrežavanje i uključenost osoba s invaliditetom na projektima u kulturi, na međunarodnoj, lokalnoj i nacionalnoj razini

Mjera 4. Senzibilizirati javnost za umjetnički rad osoba s invaliditetom

Mjera 5. Poticati i uspostavljati suradnju s potencijalnim sponzorima i darovateljima (tvrtke, trgovačka društva, privatni poduzetnici, banke i drugi društveni i gospodarski subjekti)

Mjera 6. Izmijeniti propise s ciljem osiguravanja jednakih mogućnosti osobama s invaliditetom u kulturi

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Koprivničko-križevačka županija izvještava o prigodnim i drugim programima i radionicama (literarno-glazbeni programi, kreativne radionice, likovne radionice, filmska grupa itd.), te izložbama radova s radionica na sajmovima, tradicionalnim manifestacijama (Podravski motivi, Picokijada u Đurđevcu, Renesansni festival u Koprivnici itd.). **Sisačko-moslavačka županija** također izvještava o obilježavanju prigodnih i drugih manifestacija. **Vukovarsko-srijemska županija** svake godine raspisuje javni natječaj za organizacije civilnog društva za financiranje potreba u kulturi, kojim se sufinanciraju projekti udruga osoba s invaliditetom (npr. nakladništvo). Županija i jedinice lokalne samouprave sufinanciraju i kulturne manifestacije na kojima sudjeluju i osobe s invaliditetom. **Grad Zagreb** izvještava da je sufinancirao 28 programa/projekata koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, te niz drugih aktivnosti kojima se potiče sudjelovanje osoba s invaliditetom u kulturnom životu.

2.11. Sudjelovanje u političkom i javnom životu

Mjera 1. Osigurati tehničku podršku ili druge oblike pomoći kako bi svim zainteresiranim osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značaja za političko sudjelovanje na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini

Mjera 4. Informirati predstavnike zakonodavne i izvršne vlasti, državne i javne službenike, te širu javnost o osnovnim načelima i načinima uključivanja osoba s invaliditetom u politički i javni život zajednice

Mjera 7. Promicati sudjelovanje žena i mladih osoba s invaliditetom u javnom i političkom djelovanju na svim razinama

Mjera 8. Osigurati dodatnu formalnu i neformalnu edukaciju osoba s invaliditetom s ciljem osnaživanja za uključivanje u javni i politički život

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava da Grad Bjelovar pridonosi sudjelovanju u političkom i javnom životu osoba s invaliditetom i udruga osoba s invaliditetom kako bi se u lokalnoj zajednici osigurala primjena Deklaracije o pravima osoba s invaliditetom. U tu se svrhu osigurava tehnička ili druga vrsta pomoći kako bi osobama s invaliditetom bili dostupni temeljni dokumenti od značenja za političko djelovanje i uključivanje u javni život na lokalnoj razini (primjerice, Brailleovo pismo itd.). **Koprivničko-križevačka županija** izvještava o sudjelovanju na okruglom stolu „Zaštita i ostvarivanje biračkog prava osoba s invaliditetom“ u organizaciji udruge GONG koja je predložila uspostavljanje mobilnih biračkih odbora; otvaranje biračkih mjesta u bolnicama i stacionarima i dr. **Sisačko-moslavačka županija** izvještava da osobe s invaliditetom sudjeluju u javnom i političkom životu Grada Kutina putem aktivnosti udruga, ali i u sklopu tijela gradske uprave i demokratskih oblika aktivnog i slobodnog kreiranja javne politike grada. Grad je tijekom godine organizirao i tribine o predstavljanju javne politike Grada koja u sklopu svog programskog sadržaja obuhvaća i uklanjanje arhitektonskih barijera. U cilju ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u ostvarenju njihovih biračkih prava, **sve su županije** osigurale i pratile provedbu navedenog, u skladu s uputama Državnog izbornog povjerenstva (glasački listići na Brailleovom pismu, glasovanje uz pomoć druge osobe, odlazak u stan osobe s invaliditetom i dr.).

2.13. Rekreacija, razonoda i šport

Mjera 3. Organizirati športska natjecanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini, te poticati sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima

Mjera 4. Ukloniti građevinske prepreke i prilagoditi športske terene (unutarnje i vanjske), te prilagoditi opremu potrebama djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

Mjera 5. Ukloniti građevinske prepreke i prilagoditi školske prostore, te opremu u svrhu omogućavanja izvannastavnih aktivnosti (športskih i drugih) potrebama djece s teškoćama u razvoju

Mjera 6. Izgraditi i opremiti „didaktičke parkove (igrališta)“ i/ili edukativne staze za šetnje (planinarenje) u svakoj županiji za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom

Mjera 7. Prilagoditi, urediti i izgraditi javne plaže i turističko-ugostiteljske objekte sukladno potrebama djece s teškoćama u razvoju, te osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava o redovitom sufinanciranju djelovanja Županijskog sportskog saveza osoba s invaliditetom (2012. godine za tu je svrhu izdvojeno 80.000,00 kuna), te o drugim aktivnostima (primjerice, u suradnji s Gradom Bjelovarom sufinanciranje nabave elektronskog pikada za Udrugu slijepih Bjelovar). Također su u 2012. godini u Sportsko–rekreacijskom centru Bjelovar provedene aktivnosti osiguranja pristupačnosti gradskih bazena osobama s invaliditetom. **Dubrovačko-neretvanska županija** izvještava da je u sklopu novoizgrađenog rekreacijskog parka „Montovjerna“, što je u cijelosti financirao Grad Dubrovnik, uređena kuglana za slijepe i slabovidne osobe. **Karlovačka, Koprivničko-križevačka i Sisačko-moslavačka županija** izvještavaju o nizu sportskih događaja za osobe s invaliditetom (natjecanja, turniri, festivali sporta i rekreacije i dr.), te o osiguranju pristupačnosti sportskim dvoranama, gradskim bazenima itd. **Osječko-baranjska županija** također izvještava o nizu sportskih događaja i aktivnosti za što je utrošeno ukupno 276.194,99 kuna. **Požeško-slavonska županija** izvještava da financijski pomaže i podupire udruge osoba s invaliditetom u održavanju i sudjelovanju na sportskim natjecanjima, te je tako i u 2012. godini osigurala sredstva za različite aktivnosti (primjerice, nabava sportske opreme za Boćarski klub „Nada“ itd.). Također izvještava da je za rad i natjecanja sportskih udruga osoba s invaliditetom ukupno izdvojeno 79.968,00 kuna.

Zagrebačka županija izvještava o provođenju Nacionalnog projekta Paraolimpijski školski dani s ciljem promoviranja sporta osoba s invaliditetom, paraolimpijaca i paraolimpijskog pokreta, te povećanja broja osoba s invaliditetom koje se aktivno bave sportom. Tijekom 2012. godine projekt se provodio u 6 osnovnih škola na području županije, a provodili su ga treneri (sportaši s invaliditetom), pedagozi i animatori Hrvatskog paraolimpijskog odbora. Sredstva su osigurana u proračunu Zagrebačke županije u iznosu od 20.000,00 kuna i isplaćena Hrvatskom paraolimpijskom savezu. **Vukovarsko-srijemska županija** izvještava da svake godine raspisuje javni natječaj za organizacije civilnog društva za financiranje potreba u sportu, temeljem čega se sufinanciraju projekti udruga osoba s invaliditetom (sportska natjecanja osoba s invaliditetom i dr.). Također izvještava da je u Centru za rehabilitaciju „Mala Terezija“, Vinkovci, 2012. godine održana prva olimpijada starih sportova za osobe s invaliditetom. **Splitsko-dalmatinska županija** izvještava da je osigurala potpore za osam sportskih klubova osoba s invaliditetom. **Grad Zagreb** izvještava o provođenju programa sportske rekreacije *Sport za sve*, koji je u potpunosti besplatan za korisnike. U 2012. aktivnosti su se redovito provodile na pet lokacija mjesne samouprave u četiri gradske četvrti u 12 jednosatnih termina tjedno za osobe s cerebralnom paralizom, intelektualnim teškoćama, osobama oboljelim od distrofije, te slijepe i slabovidne osobe (oko 250 korisnika). Također izvještava da je u 2012. godini sufinancirano osam sportskih natjecanja za djecu s teškoćama i osobe s invaliditetom, te 10 projekata i programa s područja rekreacije, sporta i razonode.

2.14. Udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu

Mjera 1. Sustavno podizati razinu svijesti javnosti o značaju udruga osoba s invaliditetom

Mjera 2. Poticati aktivno djelovanje žena s invaliditetom

Mjera 3. Poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom programima udruga

Mjera 4. Sustavno financirati udruge osoba s invaliditetom omogućujući njihovo djelovanje u cilju unapređenja kvalitete života osoba s invaliditetom

Sažetak rezultata provedbe mjera:

Bjelovarsko-bilogorska županija izvještava da je u 2012. godini izdvojila ukupno 528.242,42 kune za rad udruga osoba s invaliditetom na području županije, od kojih su najznačajnije Udruga invalida Bjelovar, Udruga invalida Daruvar i Zajednica udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Bjelovarsko-bilogorske županije. Također navodi da izdvaja znatna sredstva iz proračuna za sufinanciranje djelovanja Športskog saveza invalida i Ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom Suvenir Sirač. Udio sredstava dodijeljenih udrugama osobama s invaliditetom, u odnosu na ukupno dodijeljena sredstva udrugama, u 2012. godini iznosio je oko 20%. **Brodsko-posavska županija** izvještava da je za programe udruga osoba s invaliditetom u 2012. godini utrošeno 196.340,00 kuna, dok je ukupni iznos sredstava u **Karlovačkoj županiji**, dodijeljen udrugama osoba s invaliditetom, 365.000,00 kuna. **Koprivničko-križevačka županija** izvještava da je Grad Koprivnica u 2012. godini izdvojio 150.524,00 kune za udruge osoba s invaliditetom. **Krapinsko-zagorska županija** izvještava o sufinanciranju rada udruga po pojedinim općinama. **Osječko-baranjska županija** izvještava da je za programe udruga osoba s invaliditetom u 2012. godini utrošeno ukupno 346.258,85 kuna, a u **Požeško-slavonskoj županiji** 286.367,77 kuna. **Sisačko-moslavačka županija** izvještava da je u 2012. godini za udruge izdvojila 1.555.175,00 kuna, od čega za udruge osoba s invaliditetom 388.000,00 kuna. **Splitsko-dalmatinska županija** za ovu je namjenu osigurala 281.000,00 kuna. **Grad Zagreb** izvještava da su tijekom 2012. godine tri projekta u kojima sudjeluje kao partner uključena u daljnji postupak odobravanja projekata na natječaju IPA IV. komponenta. Također izvještava da je tijekom 2012. godine Povjerenstvo za odabir programa ili projekata socijalnog značenja za unapređivanje kvalitete života osoba s invaliditetom, nakon

provedenog postupka, odabralo ukupno 81 program i projekt udruga osoba s invaliditetom koje djeluju na području Grada Zagreba, od čega je jedan bio usmjeren na aktivno uključivanje žena s invaliditetom. Ukupna vrijednost ugovorenih programa/projekata iznosi 2.280.000,00 kuna. Također su sufinancirani programi udruga osoba s invaliditetom koji se odnose na područje sporta, u ukupnom iznosu od 2.600.147,00 kuna.

5. ZAKLJUČAK

Uvidom u dostavljena izvješća o provedbi Nacionalne strategije na nacionalnoj i lokalnoj razini u 2012. godini uočeni su pomaci u provedbi i praćenju mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine. Međutim, premda su u svrhu unapređenja provedbe Nacionalne strategije, njezinog praćenja i izvještavanja, a u okviru provedbe projekta „Podrška u primjeni mehanizama praćenja i evaluacije mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine“, tijekom 2010. i 2011. godine održane savjetodavno-edukativne radionice za nositelje mjera, kako na nacionalnoj tako i područnoj (regionalnoj) razini, i nadalje je iz većine izvješća, načina prikupljanja podataka i objedinjavanja navedenog, vidljiva potreba kontinuiranog osiguravanja preduvjeta za unaprjeđenje koordinacije i izvješćivanja o provedbi Nacionalne strategije. Primjerice, iako je 19 jedinica područne (regionalne) samouprave dostavilo izvješća o provedbi, uglavnom nisu bila objedinjena ili su nedostajali podaci. Stoga se ovom prilikom još jedanput ističe važnost koordinacije u svim sustavima i na svim razinama djelovanja.